

MĀLPILS VĒSTIS

Nr.1 (25)

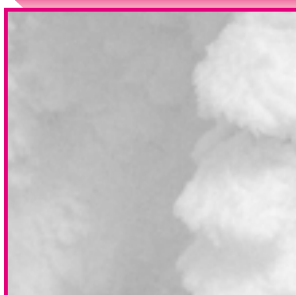
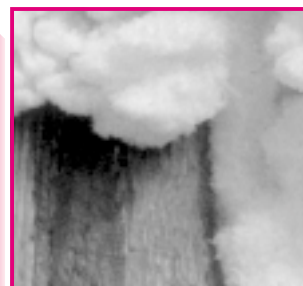
2003. gada janvāris

PAGASTA PADOMES INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

MĀLPILS ✕ SIDGUNDA ✕ UPMALAS ✕ BUKAS ✕ VITE

IZNĀK REIZI MĒNESĪ

BEZMAKSAS

Pagasta padomē:

Sēdes 27. 12. 2002.
15. 01. 2003.

Mālpils vēsture:

Mākslinieka Jurģa Skulmes jaunības
atmiņas

Mēneša cilvēks:

Rasma arī šodien saka: "Kaut vai postalās,
bet brīvā Latvijā."

Par kazām kazas gadā:

"Kaza ir aristokrātisks dzīvnieks, tai piemīt
grācija."

Mūsu pagastā:

Ziņas īsumā.
Mācāmies atrast naudu.

Izglītība:

Skolas dzīve

**Dzīve – tas ir ceļojums laikā un telpā.
Dzīve – tā ir dāvana, ko saņemam un, ko dodam.
Dzīve – ir tas, ko nevaram paturēt sev, bet Kristū mantot mūžībai.**

*Mēs visi esam ceļā!
Dienas, nakts, gadalaiki,
Visam ir savs laiks...*

*Kaut atkārtos notikumi
Un atgriežas cilvēki, prieki un bēdas,
Mēs ceļojam laikā un telpā!*

*Zeme, saule un tuvējās zvaigznes,
Visuma bezgala tumsā spīdošās salas,
Mēs visi kopā traucamies laikā un telpā!*

Muļķīgākais ir iekārtoties šeit uz palikšanu. Jo ceļojot kuģī, vilcienā vai kur citur, galapunktā tevi palūgs izkāpt. Tāda ir šis pasaules dzīve ceļā uz mūžību. Un tomēr, lai cik laicīga cilvēkam liktos šī pasaule, Dievs mums ir dāvinājis brīnišķīgu, mājīgu pieturvietu Zemi.

Skumji bija iesākt gada gājumu ar kādu pašnāvības sēru vēsti, ar ko man nācās sastapties kalpošanas gaitās. Cilvēks sabruka no neizdevušās dzīves. Palika pusceļā. Jo uz apkārtējā prieka un svētku fona tādām justies bijis nāvīgi slikti. Viss velnīgi... Tādas mēdz būt ceļa neērtības dzīves šaurībā un vientulībā, kad nav vairs kur iet. Bet mūsu dzīves uzdevums ir iet, celties un neapstāties. Un tas nav mērāms tikai virzienā uz Eiropu un NATO, bet arī tepat uz Latvijas labklājību, tuvākmīlestību un tur tālu aiz visa.

Mateja ev. 2 nodaļa stāsta par trim vīriem

1 Kad Jēzus bija piedzimis Bētleimē, Jūdas ķēniņa Hēroda laikā, redzi, gudri vīri no austrumu zemes atnāca uz Jeruzālemi un sacīja:

2 "Kur ir jaunpiedzimušais Jūdu ķēniņš? Jo mēs Viņa zvaigzni redzējām austrumu zemē un atnācām Viņu pielūgt."

9 ... Un redzi, zvaigzne, ko tie bija redzējuši austrumu zemē, gāja tiem pa priekšu un nostājās pār namu, kurā bija bērns.

10 Un, zvaigzni ieraudzījuši, tie priecājās ar varen lielu prieku.

11 Un, namā iegājuši, tie ieraudzīja bērnu līdz ar Mariju, Viņa māti, un tie nomētās ceļos un Viņu pielūdza. Tad tie atvēra savas mantas un dāvāja Viņam zeltu, vīraku un mirres.

Ar šādiem vārdiem Bībele vēstī par trim dzīves gudriem cilvēkiem, kas kādu dienu nolika malā visas citas lietas un devās ceļā, kur mūsdienās retais vairs brauc ceļojumā – uz skais-to Palestīnu satikt Dieva Dēlu Jēzu. Atraduši tie priecājās, pielūdza un deva viņam dāvanas. Tas ir apbrīnojami, kad kādas lietas notiek istā laikā un istā vietā. Savlaicīgums, zināšanas par to kas būs un cikos notiks ir laba cilvēka īpašība pētot netikai TV programmu, bet arī skatoties plašāk. Tas noteikti nebūtu iespējams satikt Jēzu, ja šie trīs gudrie, gaišregi vai astrologi (senatnes liecībās viņus sauc – Kaspars, Melhioris un Baltasars) nebūtu rūpīgi izpētījuši sava laika zīmes. Jo tieši zvaigzne un rakstu liecības viņu dzimtenē un Svētajā zemē viņus aizveda pie Kristus. No tā laika kristieši ir vienmēr uzsvēruši, ka visas pagāniskās gudrības ir ceļa zīmes līdz Kristum. Tā-lāk tuvumā pie Dieva, mīlestībā un žēlastībā ved Kristus pats. No tā laika arī skaita Tā Kunga žēlastības gadus šajā saulē, kuros arī mums reizi pa reizei ir jāvēro dzīves notikumi, jāapstājas pie rakstītām liecībām, jādodas neparastos ceļos un jāparāda gods pēc savām iespējām arī Tam, kas stāv pāri visam. Tā savu pārlicību ar dāvanām apliecināja austrumu zemes gudrie tā laika izpratnē. Tās vēstī, ka šis bērns ir Karalis (zeltis), Dievs (vīrāks) un Cietējs (mirres). Šis trīs gudrības par Jēzu lieti var noderēt arī mums dzīves ceļojumā, kura galapunkts noslēdzas viņā saulē. Dieva vadība, Viņa atzišana un grēku piedošana tas stiprina katras dzīves pamatus. Labas attieksmes pret dzīvi atmaksājas, jo tas tuvina Dievam un cilvēkiem.

Bet leģendas vēstī arī par kādu ceturto, mūžīgo kavētāju, kurš devies ceļā un visur ieradies par vēlu. Arī pēdējā Kristus nāves dienā tukšu atstātajā augšistabā, kur tikko bijuši Jēzus un mācekļi, viņš šoreiz pirmais no gudrajiem baudījis Svēto Vakarēdienu un tad eņģeļu aizņests pretī bezgalīgajai gaismai. Stāsta, ka viņš tur esot atradis atbildi savas dzīves pamatjautājumam dzenoties pakāļ vispilnīgākā ēdiena (rahatlukuma) receptei. Tāpat arī pārējie izzinājuši savējos: viens – mīlestības, otrs – varas, trešais – mākslas noslēpumus. Tas viss pie šī viena Jēzus, kas mūs tuvina pilnībai.

Vēlāk Bībelē kristus mācekļis apustulis Pāvils vēstulē romiešiem 13 nodaļā raksta:

7 Dodiet katram, kas viņam pienākas: nodevas, kam nākas nodevas, muižu, kam nākas muiža, bijību, kam nākas bijība, cieņu, kam nākas cieņa.

8 Nepalieciet nevienam neko parādā kā vienīgi, ka jūs cits citu mīlat. Jo, kas otru mīl, tas ir piepildījis bauslību.

9 Jo baušļi: tev nebūs pārkāpt laulību, tev nebūs nokaut, tev nebūs zagst, tev nebūs iekārot un ja vēl ir kāds cits bauslis, saņemami kopā šini vārdā, proti: mīli savu tuvāko kā sevi pašu.

10 Mīlestība tuvākajam ļaunu nedara: tā tad bauslības piepildījums ir mīlestība.

11 To darīt, saprazdami šo laiku, ka jums pienākusi stunda celties no miega. Jo tagad mūsu pestīšana ir tuvāk nekā toreiz, kad kļuvām ticīgi.

Labi ir šeit saprast, ka ir lietas mūsu katra dzīvē, kas mūs attālinās no piepildījuma – tas ir grēks un naid, bet ir lietas, kas mūs tuvinās istam dzīves piepildījumam – tā ir ticība, cerība un mīlestība. Nepārpratīsim dievbijības nozīmi, jo tā nav žēlabaina gaušanās par dzīvi, bet tā ir fantastisks spēks pārvarēt dzīves tumsu sevī un apkārtne. Tā ir garīga cīņa un svētīgs, auglīgs un panākumiem bagāts darbs, kas Dieva vadīts var lepoties - jaunā gadā esmu daudz tuvāk savam ceļa mērķiem nekā toreiz.

Tiem, kam viss vēl priekšā - lai Dievs palīdz izvēlēties to labāko ceļu

Tie, kas jūtās iestrēguši – lai Dievs palīdz izkustēties no vietas dzīves kupenās

Tiem, kam liekas viss jau ir aiz muguras – lai ir miers, pateicība un apziņa, ka ar Dievu tomēr vienmēr viss vēl ir priekšā un labākais vēl tikai sekos.

Dieva svētītu jauno gadu!!!

Mācītājs Ivars Jēkabsons

REDAKTORA SLEJA

Mīlie lasītāji, nupat aizauļojis Zirga gads, noskrienot vēl viena gada kilometru mūsu dzīvē. Šai skrējienā "Mālpils Vēstis" centās būt kopā ar mālpiliešiem, aprakstot norises pagasta iestādēs, Mālpils centrā un tālākos laukos. Īpašu uzmanību veltījām zemnieku saimniecībām, jo mūsu pagasta lielāko daļu tomēr aizņem lauki. Tur redzētais un satiktie cilvēki liecināja, ka zemniecībai šobrīd klājas grūti. Tikai dažas saimniecības varēja lepoties ar stabiliem panākumiem lauksaimnieciskā ražošanā. Daudziem neziņu raisīja vēl joprojām neskaidrās zemniecības perspektīvas pēc iestāšanās Eiropas Savienībā. Toties ikvienā tikšanās reizē sastapos ar lauku cilvēku darbīgumu, sīkstumu, lielu pozitīvo enerģiju un mīlestību pret dzīvo sev apkārt.

Jaunajā, nu jau Kazas gadā, turpināsim iesāktos tematus, meklēsim citus. Lappusē "Skolas dzīve" jaunie žurnālisti stāstīs par notikumiem Mālpils vidusskolā. Rubrikā "Pagasta cilvēks" tuvāk iepazīsim kādu māpilieti no mēneša jubilāru pulka.

Paldies visiem autoriem, kas rakstījuši "Mālpils Vēstīm", ceram arī turpmāk saņemt interesantas ziņas. Paldies Jums, lasītāji, par uzticību.

Jaunajā gadā vēlu saglabāt ticību labajam, cerību nākotnei un mīlestību sirdī!

"Mālpils Vēstis" redaktore

Dace Krilovska

PAGASTA PADOMĒ

MĀLPILS PAGASTA PADOMES 27.12.2002. SĒDE Nr.23

Izskatīja 25.jautājumus.

NOLEMA:

- Apstiprināt noteikumus Nr.5 <<Par grozījumiem noteikumos Nr.4 "Par Mālpils pagasta padomes budžetu 2002.gadam">>, t.sk.
 - Apstiprināt pamatbudžetu ieņēmumos 734785.-LVL
 - Apstiprināt pamatbudžetu izdevumos 734785.-LVL
 - Apstiprināt speciālo budžetu ieņēmumos 63832.-LVL
 - Apstiprināt speciālo budžetu izdevumos 63832.-LVL
- Piešķirt nekustamā īpašuma nodokļa par 2003.gadu atvieglojumu vienai politiski represētajai personai.
- Piekrist sadalīt nekustamo īpašumu "Virši".
- Piešķirt juridiskās adreses "Jaunceplīši", "Upesvirši", "Mežavirši".
- Anulēt VAS "Latvijas dzelzceļš" pastāvīgās zemes lietošanas tiesības uz nekustamā īpašuma "Sidgundas stacijas ēka" zemi 1,1 ha kopplatībā.
- Anulēt mirušās Anastasijas Afanasjevas pastāvīgās zemes lietošanas tiesības uz nekustamā īpašuma "Afanasjevas" zemi 4,3 ha kopplatībā.
- Anulēt Aleksandram Kalvānam zemes lietošanas tiesības uz saimniecības "Vecskolas" zemi 1,5 ha kopplatībā.
- Piešķirt Mālpils pagasta pašvaldībai pastāvīgā lietošanā ar lietošanas tiesību pāreju citām personām nekustamā īpašuma "Sidgundas stacijas ēka" zemi 1,1 ha kopplatībā.
- Piešķirt pastāvīgā lietošanā ar lietošanas tiesību pāreju citām personām saimniecības "Afanasjevas" zemi.
- Piekrist pievienot Mālpils pagasta pašvaldības nekustamam īpašumam "Sniedzes iela 1" zemes gabalu 0,15 ha platībā.
- Piekrist mainīt nekustamā īpašuma "Kliesmetes" trešā zemes gabala zemes lietošanas mērķus
- Atteikt slēgt nomas līgumu par koplietošanas telpu izmantošanu Nākotnes ielā 1.
- Piekrist ilgtermiņa nomas līguma slēgšanai ar individuālo uzņēmumu "Rokāde" uz brīvajām 2.stāva telpām Nākotnes ielā 1.

- Neiebilst, ka Jaunā ielā 5 a tiek veikts dzīvokļa Nr.25 siltumapgādes pagaidu pieslēgums, saskaņā ar tehniskajiem noteikumiem un projektu.
- Reģistrēt individuālo darbu – mežstrādnieks – koku gāzējs, nosakot patentmaksu 1 minimālā alga gadā.
- Reģistrēt individuālo darbu – klūdziņu pinumu, koka izstrādājumu izgatavošana un realizācija, nosakot patentmaksu 1 minimālā alga gadā.
- Reģistrēt individuālo darbu – apavu remonts, nosakot patentmaksu 1 minimālā alga gadā.
- Apstiprināt vienu zemes nomas līgumu.
- Lauzt pirkšanas-pārdošanas līgumu par objektu "Bijušās skolas karkass".
- Anulēt pierakstu mirušajām personām:
 - ANTONAM GEIDAM, dzīvoja "Ausmās" dz.4, miris 03.12.2002.
 - PĒTERIM POŽŅEVAM, dzīvoja "Tālavās" dz.1, miris 17.12.2002.
- Iedalīt naudas līdzekļus Mālpils vidusskolas renovācijas priekšprojekta izstrādei un iesniegšanai valsts investīciju programmai.
- Akceptēt iepirkuma komisijas piedāvāto izvēli Mālpils teritoriālplānojuma izstrādāšanā.
- Izpildedzīvējam slēgt līgumu ar SIA "GIS" par teritoriālplānojuma 2.līmeņa izstrādi Mālpils pagastā.
- Sakarā ar veiksmīgu 2002.gada finansu gada noslēgšanu, pasniegt dāvanas naudas izteiksmē padomes deputātiem.
- Atteikties no pirkuma tiesībām uz nekustamo īpašumu "Noriši".
- Samaksāt 1/3 daļu no medicīnas pakalpojumu summas pieciem pagasta iedzīvotājiem.
- Piešķirt malku 7 kub.m diviem pagasta iedzīvotājiem.
- Piešķirt vienreizēju pabalstu krīzes situācijā nonākušai pensionārei.
- Apstiprināt mājas aprūpi I grupas invalīdam.
- Samaksāt izdevumus par bez vecāku gādības palikušās jauniešu uzturēšanos misijā "Pakāpieni".

MĀLPILS PAGASTA PADOMES 15.01.2003. SĒDE Nr.1

Izskatīja 13.jautājumus.

NOLEMA:

- Piešķirt Mālpils pagasta padomei pastāvīgā lietošanā saimniecības "Vecskolas" zemi 1,5 ha kopplatībā.
- Apstiprināt četrus zemes nomas līgumus.
- Apstiprināt informācijas lapu par Mālpils pagasta padomes īpašuma objektu "Bijušās skolas karkass" pēc stāvokļa uz 01.01.2003.
- Piekrist atsavināt nekustamo īpašumu "VECSKOLAS", kas atrodas Rīgas rajona, Mālpils pagastā un sastāv no īpašuma objekta "Bijušās skolas karkass" un zemes 1,5 ha platībā, kadastra Nr.8074-003-0331m pārdodot to par brīvu cenu ANDRIM JANSONAM, pers.kods:280474-12307.
- Pārdošanas cenu noteikt 1.-Ls.
- Sludinājumu par iepriekš minētā nekustamā īpašuma pārdošanu publicēt laikrakstā "Mālpils Vēstis".
- Ja uz šī objekta pirkšanu līdz 15.februārim nepiesakās citi pircēji, slēgt rokasnaudas līgumu ar Andri Jansonu, nosakot sekojošus galvenos līguma nosacījumus:
 - Andrim Jansonam šis nekustamais īpašums par saviem līdzekļiem ir jāieraksta zemesgrāmatā uz pašvaldības vārda 1 gada laikā no rokasnaudas līguma noslēgšanas dienas,
 - Ja viena gada laikā Andris Jansons neveic nekādas darbības šī īpašuma apsaimniekošanā un ierakstīšanā zemesgrāma-

tā uz pašvaldības vārda, padome patur sev tiesības lauzt rokasnaudas līgumu ar Andri Jansonu.

- Viena mēneša laikā pēc nekustamā īpašuma ierakstīšanas zemesgrāmatā uz pašvaldības vārda, padome aņņemas noslēgt Pirkuma līgumu ar Andri Jansonu.
- Atteikt samaksāt objektā "šķūnis-degvielas noliktava" ieguldītās naudas summas starpību, jo nav pildīti līguma noteikumi.
- Uzdot nekustamā īpašuma daļai nostiprināt īpašuma tiesības Zemesgrāmatā objektiem "Dārza māja", "Stallisvāgūzis" un "Smēde".
- Reģistrēt individuālo darbu – grāmatu, žurnālu, skaņu ierakstu tirdzniecība, nosakot patentmaksu 0,5 minimālās algas gadā.
- Reģistrēt individuālo darbu – mežstrādnieks, koku gāzējs, nosakot patentmaksu viena minimālā alga gadā.
- Reģistrēt individuālo darbu – medicīnas feldšera, ārsta palīga pakalpojumi, nenosakot patentmaksu.
- Veselības stāvokļa dēļ, samazināt patentmaksu par individuālā darba veikšanu 2003.gadā, nosakot to 20.-Ls gadā.
- Apstiprināt saistošos noteikumus Nr.1 <<Par grozījumiem saistošajos noteikumos Nr.24 "Par sabiedrisko kārtību Mālpils pagastā">>
- Publicēt saistošos noteikumus informatīvajā izdevumā "Mālpils Vēstis".

- Samaksāt Mālpils mūzikas un mākslas skolas skolotājam mācību maksu 50 % apmērā par studijām J.Vītola Latvijas mūzikas akadēmijā.
- Jautājumu par mācību maksas samaksu Pirmsskolas izglītības iestādes skolotājam skatīt kopā ar 2003.gada budžeta apstiprināšanu.
- Pārtraukt līgumattiecības ar Vangažu bērnu namu par bez vecāku gādības palikušā pilngadīgā jaunieša uzturēšanos.
- Piešķirt bez vecāku gādības palikušajam pilngadīgajam jauniešim kabatas naudu 10.-Ls mēnesī līdz mācību gada beigām.
- Anulēt pierakstu mirušajām personām:
 - FEODOSIJAI LOTKO, pers.kods: 120632-12317, bija pierakstīta Mālpils pagasta "Tuņķos" dz.7, mirusi 03.01.2003.,
 - LIDIJAI BLODZIŅAI, pers.kods: 250328-12304, bija pierakstīta Mālpils pagasta "Upesdzintaros", mirusi 09.01.2003.,
 - VELTAI MAIZĪTEI, pers.kods: 280921-12303, bija pierakstīta Mālpils pagasta "Kalējos", mirusi 12.01.2002.
- Piešķirt piecus jaundzimušo pabalstus.
- Piešķirt trīs apbedīšanas pabalstus.
- Piešķirt vienreizēju pabalstu 90 un vairāk gadu jubilejā divām pagasta iedzīvotājām.
- Samaksāt 1/3 daļu no medicīnas pakalpojumu summas sešiem pagasta iedzīvotājiem.
- Piešķirt vienreizēju pabalstu trīs pagasta iedzīvotājiem krīzes situācijā.
- Piešķirt malku 7 kub.m diviem invalīdiem.
- Samaksāt ceļa izdevumus mācību prakses iziešanai, krīzes situācijā nonākušai profesionālās vidusskolas audzēknei.

Sagatavoja: kancelejas vadītāja
Dzidra Bembere

PAGASTA CILVĒKS

Rasma

"Es vienmēr domāju tik to labāko, vienmēr ceru."

"Briežos" iebraucam caur balti sasnigušu mežu. Pie mājas ārdurvīm bez virsdrēbēm, vien džemperī gērbusies stāv sirmā, simpātiska sieviete. Saņem ar smaidu, kā mīļus ciemiņus gaidījusi. Patiesības labad jāsaka, ka esmu ieradusies pēkšņi, bez iespējas iepriekš sazināties. Tikpat laipni Rasma Vanaga piekrit dalīties par kādreiz mūžā pārdzīvoto. Nedaudz gan samulst, uzzinot ka avīzītei izraudzīta no pagasta janvāra mēneša jubilāru pulka un sievišķīgi bilst: "Ak tā, par to dzimšanas dienu biju pavisam piemirsusi... Jā, 76 gadi palika."

"Brieži"

Dzimtas mājas, kur tagad dzīvo Rasma uzbūvētas 1922.gadā. Tēvs, Rūdolfs Kaulēns 11 gadus (no 1924.- 1935.gadam) bijis Mālpils pagasta vecākais. Sa-

Vecāki, brālis Elmārs un Rasma.

vulaik piedalījies arī zemes dališanā jaun-saimniecībām. Pēc dabas būdams ļoti taisnīgs un godprātīgs sev zemi 22ha izvēlējās no tā, kas palika pāri. "Te augušas tikai papardes un pipenes", no mammas sacītā atceras Rasma. Rasma māte dzimusi Annas pagastā, vēlāk strādājusi Mālpils muižā pie freilenes Grotes. Vecāki kāzas svinējuši jaunuzceltajā mājā. Vēlāk ģimenē piedzimst trīs bērni. "Tēvs, domājot par mūsu skološanu, nopirka vēl zemi centrā pie muižas, jau sāka būvēties. Pēkšņi Grote gribēja zemi atpakaļ, vietā dodot 10 ha laba meža. Tā tēvs uzsāka koku tirdzniecību. Viņam veicās, radās lieli līdzekļi, par kuriem "Brieži" tika apšūti ar ķieģeļiem, labiekārtota kūts. Iegādājās 10 Latvijas Brūnās šķirnes govis. Saimniecības darbiem bija algots puisis un meita."

Skolas

"Briežu bērni pirmās zināšanas apgūst Mālpils 7-gadīgajā skolā. Skolas direktors tolaik ir Erhards Eicēns. Rasma audzinātāja – Elizabete Kalniņa, kuru bērni mīļi saukuši par "Bukitanti" (pēc meitas uzvārda – Bukova). No klasesbiedriem Rasma atceras Martu Brēdi, Āriju Beķeri, Ausmu Buhbinderi (tagad Atvari), Juri Rīteru, Ansi Eicēnu, Artūru Kornetu. Visi aktīvi darbojušies mazpulkos, piedalījušies izstādēs. Tālāk Rasma ar brāli Elmāru turpina mācības Rīgā. Viņa – Rīgas Valsts komerckolā, brālis – Valsts elektromehāniskā tehnikumā. 1940.gadā pabeigts tikai I kurss, kad mācības pārtrauc karš.

Karš

Tiešu karadarbību "Briežos" neizjūt. Pagasta iedzīvotājiem gan vajadzēja strādāt vācu armijas vajadzībām. Ķeviešu purvā tika raktas tranšejas un līdzināts ceļš tankiem. Arī Rasma 1944.gada va-

sarā tur brauca ar saimniecības zirgu darbos. "Meži toreiz bija pilni partizāniem. Tā kā mūsu māja atradās nomaļus, tie bieži iegriezās prasīt ēdamo, ko arī devām. Nejautājām, kas tie par ļaudīm, bet neviens neko sliktu mums nedarīja." Kara gados "Briežos" pārmaiņus mitinās gan vācieši, gan krievi. Krievu gūstekņi vienbrīd strādā saimniecībā kā darbaspēks. Vācu virsnieks reiz pat palīdzēja vākt sienu.

Liktenīgais 1944.gada septembris

1944.gada septembrī "Briežos" pēkšņi ierodas vācieši, un visu ģimeni, izņemot jaunāko māsu Ausmu, arestē. Māti, tēvu, vecmammu, Rasmu un brāli Elmāru aizved uz Mālpili un iesloga pagrabā. Četras dienas tur pieved aizvien jaunus apcietinātos. "Te bija Pēteris Bormanis, Pēteris Jirgenšons (Vites dzirnavu īpašnieks), Minna Roze, Zenta Balode ar vecākiem un citi. Bez tiesas, bez pratināšanas mūs visus no Mālpils aizsūtīja uz Salaspils koncentrācijas nometni."

Pēc mēneša, 1944.gada oktobrī apcietinātos nogādā Rīgā Andrejostā, no kurienes kuģis "Dancig" tos tālāk aizved uz Vāciju. "Šajā kuģī brauca arī sociāldemokrātu līderis Bruno Kalniņš un prezidenta Čakstes dēls Konstantīns Čakste. Viņus ostā pavadīja ar ziediem."

Pēc kāda laika visi nonāk Vācijas koncentrācijas nometnē Štuthofā – ellē zemes virsū, no kuras dzīvs atgriezās tikai retais.

Septiņi mēneši Štuthofā

Štuthofas koncentrācijas nometnē Rasma ir kopā ar māti un vecmāti. Tēvu un brāli nošķir. Viņi un vecmamma Štuthofā paliks uz mūžu. Rasmai tobrīd tikai 17 gadu un Dieva dota enerģija izdzīvot.

Šajā nometnē viss pakārtots cilvēka iznīcināšanai, jau sākot ar ēdienu: "Pusdienās pagalmā lielā silē salēja tā saucamo "zupu", kas sastāvēja no biešu lapu drisām, kāpostu kaceniem un zemaina šķidruma." No tāda ēdiena ieslodzītajiem piemetas asinssērga un sākas liela mirstība. Lai cik tas paradoksāli nebūtu, līdz ar to uzlabojas apstākļi dzīvojamajos blokos. Vairs nav jāguļ kā silķēm vienam pie otra, var pagriezties uz sāniem (līdz tam dažās mitnēs varēja tikai sēdēt, ne gulēt). Toties piemeklēja cita nelaime – milzīgā daudzumā savairojušās utis burtiski ēd nost bada izvārdzinātos cilvēkus. Janvāra mēnesī vācieši noorganizē karantīnu un dezinfekciju, kuru laikā cilvēkus sadzen lielā telpā citu pie cita, tur nevarēja ne gulēt ne stāvēt. "Cilvēki sāka krist. Beigtie palika apakšā, dzīvie un pusdzīvie – pa virsu. Tur manu vecmāmiņu noēda utis." Pēc desmit karantīnas dienām notika dezinfekcija, pēc kuras no dušām nākušie cilvēki drīkstēja izkašāt sniegā samestos apģērba un apavu gabalus. Vēlāk vācieši norīko pie kartupeļu mizošanas armijas vajadzībām. Darbs notiek neapkurinātā telpā, kartupeļi ir salsuši. "Ja sargi redzēja, ka kāds ēd kartupeli, tūdaļ sita. Daudzi te nosaldēja rokas, apsula. Nezinu, zem kādas zvaigznes esmu dzimusi, bet man nekas sliktas nenotika".

Evakuācija. Tīfs

1945.gada februārī tuvojās krievu armija, un sākās Štuthofas nometnes evakuācija. "Es aiz nespēka nevarēju pāiet. Teicu, lai mamma iet viena pati", ar asarām atceras Rasma. "Viņa pagāja līdz vārtiem un atgriezās atpakaļ. Gaidījām, ka mums iekaros "tējiņu" (indi). Tobrīd nejutām nekādas nāves bailes. Mums atnesa zirņu zupu, bet "tējiņas" kā nebija, tā nebija. Vēlāk nometnē ieplūda daudz bēgļu. Tanī laikā izplatījās briesmīga slimība ar augstu temperatūru. Izrādījās, ka tas bija tīfs. No mūsu barakas 50 cilvēkiem, dzīvi palika tikai daži. Es sēdēju un domāju – kaut paliktu dzīvs viens cilvēks, kas varētu pastāstīt, kas te notika. Tad saslimu arī es. Biju nomaņā, murgoju. Kad pamodos, pārējie jautāja: "Tu vēl dzīva?" Man nogāja mati, uz laiku paliku kurla.

Mamma atkal strādāja pie kartupeļu tīrīšanas un pa kluso vakarā atnesa zagtos zaļos kartupeļus, mēs pat pagalmā "čugankā" tos cepām, vācieši vairs nebija tik zvērīgi. No labākas barības man strauji uzlabojās veselība.

1945.gada 27.aprīlī

"Atstājām Štuthofu. Notika nometnes pilnīga evakuācija. Norvēģus, krievus, latviešus, igauņus – gan vīriešus un sievietes, kas vien dzīvi palikuši sastādīja

rindā. Katram "ceļamaizei" iedeva 1 novārītu zirga kāju ar visu pakavu. Vācieši stingrā apsardzē dzina uz priekšu. No tādas barības mums piemētās drausmīga caureja. Kurš bezspēkā nokrita, to tūlīt nošāva. Galvenokārt gājām pa nakti. Tikai vienreiz mūs pabaroja ar asnainu kartupeļu zupu.

4.maijā nonācām upes krastā kaut kur Polijā. Teica, ka vedīs uz Dāniju. Deviņas dienas bijām bez ēdiena, ēdām pat zāli. Dzīvi bijām palikuši māza saujiņā. Vāciešiem atveda žāvētas reņģes, es tā kā suns palīdu zem galda un ēdu asakas, ko viņi nometa. Vācieši man nespēja.

Tad mums atļāva bēgt: "Kas var bēdziet, ja mēs noķersim, nošausim!". Daudzi poļi aizbēga, pārējos uzdzina uz baržas. Otrā rītā pamodāmies jau Dānijas ostā Štēgē. Baržu atvilka kuģītis, ko vadīja vecs, sirms vācietis. Kā vēlāk uzzinājām, viņam bijusi pavēle mūs noslīcināt. Viņš to neizdarīja.

Dānija

Dānijā nokļuvām Sarkanā Krusta aizgādnībā. Šie ļaudis sākumā pielāva lielu kļūdu, izsniedzot mums siltu maizi. Tie, kas apēda – aizgāja bojā (galvenokārt vīrieši). Mēs ar mammu aiz bada nevarējām neko ieēst. Mani izmeklēja ārsts un atklāja plaušu tuberkulozi. Vēlāk spēcīgākie gāja strādāt, mana mamma arī. Dānijā, sanatorijā, glāze svaiga krējuma ar olu dzeltenumu man pēc 3 mēnešiem atgriezās veselību. Varējām palikt Dānijā, braukt uz Angliju vai Kanādu; bet mums bija ārkārtīgas ilgas pēc dzimtenes.

Uz Latviju

Mēs pieteicāmies braukt uz Padomju Savienību, jo nejutāmies vainīgas. Dāņi iesēdināja I klases vagonos, līdz dodot kastēs ar pārtiku, apģērbus. Aizbraucām līdz Libekai- Ziemļevācijas pilsētai, kas robežojās ar Austrumvāciju. Vilciens ilgi stāvēja. Gandrīz visu pārtiku izdalījām ubagojošiem bērniem, likās- tūlīt būsīm mājās un mums nekā netrūks. Gaidot vilcienu uz Padomju Savienību, mūs sapulcināja lielā laukā, krievi atņēma pulksteņus, vērtslietas, personīgās mantas. Pret vakaru visi bijām salijuši, tad mūs salādēja lopu vagonos un aizveda uz bijušo vācu koncentrācijas nometni Bārtā. Krievi to sauca par filtrācijas nometni. Ēst nedeja, apstākļi drausmīgi. Visu pārtiku bijām izdalījušas. Mēs viņu acīs nebijām nekādi cietēji. Man ļāva atgriezties 1945.gada novembrī, bet mammu vēl īslaicīgi izsūtīja uz Krieviju, piesēja lietu, ka it kā bijusi tulks vāciešiem.

Mājās

Kad ziemā atgriezāmies, mums Rīgā iedeva 10 rubļus. Pārtikām tikai no labu

Iesvētības. 1947. gads.

cilvēku palīdzības. 1946.gada pavasarī pamazām sākām apstrādāt zemi. Es aru, darīju visus vīriešu darbus. Rudenī nolēmu atgriezties Rīgā, mācīties un strādāt. Izgāju grāmatvedības kursus, iestājos Raiņa vakara vidusskolā.

Sabiedrības dvēsele

Pēc dabas esmu ļoti sabiedriska. Vienmēr pie mums ciemojās daudz draugu, reizēm pat nācās izkārt paziņojumus, ka "vietu nav". Spēlēju teātri, dziedāju kori, dejuju. Darbā kolēģi man uzticēja organizēt ekskursijas, dažādus sarīkojumus, teica – tu jau varēsi. Un varēju ar. Saklāt galdu 150 personām man bija nieks.

Vēl viena aizraušanās

Ļoti patīk vadīt automašīnu. Pati no grāmatas iemācījies braukt, remontēt, noliku eksāmenus. Pirmo mašīnu nopirku 1949.gadā no krievu ģenerāļa. Tā bija itāļu mašīna ar stūri labajā pusē. Vēlāk iegādājos moskviču. Vispār esmu nobraukusi 6 mašīnas. Kad strādāju Rīgas estrādes koncertu apvienībā, Eudardu Rozenštrauhu vadāju koncerttūrēs pa visu Latviju. Šajā darbavietā iepazinās ar daudziem brīnišķīgiem kultūras cilvēkiem – tostarp ar Kārli Seبری, Arnoldu Liniņu.

Privātā dzīve

Apprecējos pavēlu – 30 gadu vecumā. Pēc četriem gadiem vīrs nomira. No pirmās laulības man ir divi dēli. Otrais vīrs bija izsūtītais, Sibīrijā pavadījis 16 gadus. Tagad man ir 6 mazbērni un 2 mazmazbērni.

Atkal "Briežos"

Astoņdesmitajos gados mamma bija jau krietnā vecumā un vairs nespēja tikt galā ar saimniecību. Tā kā viņa nevēlējās pārceļties pie manas māšas uz Zirņu pagastu, ne arī pie manis uz Rīgu, man nācās atgriezties laukos. Sāku audzēt pārdošanai bulļus un cūkas.

- *Vai tagad turat kādus lopiņus?*
- Ir zirgs un kaza. Kazas pienu izmantoju gan dzeršanai, gan ēdiena gatavošanai. Vasarā kaza dod vairāk kā 3 l piena.
- *Kāda jūsuprāt pēc dabas ir kaza?*
- Kaza ir spītīga un ziņkāriņa.

no 5. lpp

- *Kādas ir jūsu domas par šodienas dzīvi laukos?*
- Ja es būtu jaunāka un vesela, gan es kaut ko izdomātu. Bet vispār laukos tagad ir grūti. Produkciju pārdot ir gandrīz neiespējami, naudas nav.
- *Vai ticat, ka būs labāki laiki?*
- Es biju tā, kas Atmodas sākumā un arī šodien saku: "Kaut vai pastalās, bet brīvā Latvijā". Padomju laika paaudze nav iemācījusies patstāvīgi dzīvot un cīnīties. Ļoti ceru, ka būs paaudze, kas izvedīs Latviju saulītē.
- *Vai esat kādreiz iedomājusies, kas ir tas brīnums, kas ļāvis jums tik daudz izciest, saglabāt sevi, būt stiprai jebkuros apstākļos?*
- Var jau būt, ka tas kaut kur zvaigznēs rakstīts. Bet domāju, ka tas ir mans opti-

misms. Es vienmēr domāju tikai to labāko, vienmēr ceru. Ārsti ir teikuši, ka man ir liela iekšēja enerģija. Nevienu minūti nevaru iztikt bez darba. Arī tagad – adu zeķes un dāvinu radiem, draugiem, ciemiņiem. Kādus 100 pārus būšu noadījusi.

Prombraucot arī man tiek dāvināts strīpainu zeķu pāris. Rasma nāk ārā pavadīt, bet drošības labad sameklē nūju. Pirms trim gadiem pārciests smags ērcu encefalīts, kad dzīvība atkal karājās mata galā. Tāpēc nevar kājām vairs droši uzticēties. Dievs nūdien laikam pārbauda savus izredzētos. Šķiet, Rasma uz to raugās filosofiskā mierā, pat vēl vairāk – viņa spēj bēdu likt zem akmeņa un drastiski uzdziedāt "Štoks man pie rokas, pie cepures zieds. Esmu vēl jauna un dūša kā miets."

Rasmas dāvētās zeķes priecējušas daudzās sirdis

Dzīves asaru un prieka avots verd mūsos pašos. Un mēs patiesi esam tik jauni vai veci, cik jūtamies.

* Janvāra mēnesī pagastā dzimšanas dienas svin 360 mālpilieši – sveicam!

Mūsu pagastā

Vai Mālpilī ir

*"miers un klusums, harmonija un lauku gaiss, nesteidzīga un laimīga dzīve, putnu dziesmas no rītiem aiz loga" ? **

Jaunā gadā ieejot, atkal aktualizējies jautājums par demogrāfisko situāciju. Pēc statistikas biroja "Eurostat" pētījumiem Latvijā pērnajā gadā ir bijis viszemākais iedzīvotāju skaita pieaugums Eiropā. BNS ziņas liecina, ka 2001. gadā Igaunijā uz 1000 iedzīvotājiem dzimuši 9,7 jaundzimušie un bijuši 13,6 nāves gadījumi, Lietuvā attiecīgi - 8,7 jaundzimušie, 11,8 nāves gadījumi, bet Latvijā - 8,5 jaundzimušie un 13,8 nāves gadījumi.

To, ka šis jautājums patiešām ir ļoti aktuāls un svarīgs Latvijai, liecina Ministru prezidenta Einara Repšes uzruna Vecgada vakarā, kurā dzimstība tika minēta kā viena no svarīgākajām lietām valstī.

Kā Mālpils pagasts izskatās šajā kontekstā? Labi. Lai arī 2002.gadā dzimstība bija zemāka nekā 2001.gadā, tomēr, rēķinot pēc iepriekšminētā parauga, Mālpils pagastā uz 1000 iedzīvotājiem (nopaļojot uz augšu, Mālpils pagastā ir ap 4300 iedzīvotāju) bija 10 jaundzimušie un 8,6 nāves gadījumi, bet 2001.gadā attiecīgi - 11,6 jaundzimušie un 16 nāves gadījumi.

Mums, acīmredzot, ir miers un klusums, harmonija, putnu dziesmas aiz loga un lauku gaiss. Ja vēl jaunā valdība, kurai pagājušogad tik daudzi mālpilieši uzticēja savas vēlētāju balsis, pildītu solīto - palielinātu pabalstus un uzlabotu ekonomisko stāvokli - tad Mālpilī patiešām valdītu "nesteidzīga un laimīga dzīve".

Analizējot vietējā mēroga statistiku, šogad tomēr jaundzimušo ir mazāk, tikai

43 bērni. Salīdzinājumam - 2001.gadā bija 50 jaundzimušie, pēdējos 10 gados Mālpils pagastā vidēji dzimuši 47,5 bērni gadā. Prieks, ka jau otro gadu pēc kārtas mālpiliešiem dzimst dviņi, tā palielinot jaundzimušo skaitu. Pagājušajā gadā piedzima divas dviņu meitenes - Alise un Aleksa - un divi dviņu puikas - Leo un Nils.

Vecāki saviem mazuliem izvēlējušies sekojošos vārdus -

meitenēm: Aleksa; Alise; Andžela; Beāte; Daniela; Daniēla; Elza; Evelīna Ance; Ēsa Justīne; Karīna; Ksenija; Madara Kate; Patrīcija; Roze; Samanta; Signe; Simona; Viktorija;

zēniem: Alberts; Alens; Andris Roberts; Artis; Daniels; Dāniels Emīls; Eduards; Gvido; Ģirts (2 zēniem); Jānis Edmunds; Justs Adrians; Leo; Maikls; Marks; Marks Kristis; Markuss (2 zēniem); Nils; Nils Toms; Reinis; Rinalds; Roberts; Tomass.

Iepriecinošs ir fakts, ka pirmoreiz pēdējo 10 gadu laikā jaundzimušie, kas dzima ģimenē kā otrais bērns, pārsniedz pirmdzimto skaitu. Tas liecina par zināmu ģimenes stabilitāti un nākotni.

Varu paziņot vēl vienu pozitīvu rekordu - **aizvadītajā gadā bijis zemākais mirstības rādītājs Mālpils pagastā pēdējo 20 gadu laikā** - 37 nāves gadījumi. Salīdzinājumam - laika posmā no 1993.gada līdz 2003.gadam miruši vidēji 55,4 cilvēki gadā. Mirušo vidējais vecums arī sasniedzis rekordskaitli, tikai, diemžēl, negatīvā nozīmē - vīriešiem 55,5 gadi, (sievietēm - 71,5 gadi). Šāds rezultāts ir "pateicoties" faktam, ka 8 vīrieši (no 20) miruši, nesasniedzot 50 gadu vecumu.

Laulību reģistrāciju skaits šogad - kā parasti - 20. Pieci pāri viens otram "jā" vārdu teica Mālpils luteriskajā

baznīcā. Līgavaiņu vidējais vecums, stājoties pirmajā laulībā, arvien palielinās un pērn sasniedza - 27,9 gadi, līgavām - 23,8 gadi. Otrreiz laulību reģistrēt "sadūšojās" tikai 6 cilvēki.

Tie ir galvenie un interesantākie skaitļi Mālpils dzimtsarakstu nodaļas darbā aizvadītajā gadā.

Izmantojot izdevību gribu atbildēt uz pēdējā laikā vairākkārt uzdotajiem jautājumiem: vispirms par **kāzu jubilejām**. 2002.gadā pagasta mērogā šāds pasākums netika organizēts, vien reizēm "Mālpils Vēstis" bija ievietoti apsveikumi kāzu jubileju svētkos. Diemžēl, manā rīcībā nav pilnīgas informācijas par agrāk noslēgtajām laulībām pat Mālpils pagastā, jo pagasts ir dalīts un viens no vairākiem ciemiem un pagastiem, līdz ar to rodas neprecizitātes. Gandrīz neiespējami atrast informāciju par citās pagastu, pilsētu un rajonu nodaļās reģistrētajām laulībām.

Kāzu jubileju organizēšana nav dzimtsarakstu nodaļas tiešais uzdevums, tomēr uzskatu, ka šādi svētki, kas kopj mīlestību un stiprina ģimeni, ir ļoti nepieciešami, tāpēc labprāt tādas kāzas rīkotu, ja vien būtu gribētāji un finansiālās iespējas. 2001.gadā ar Mālpils pagasta padomes un kultūras nama atbalstu svinējām Zelta kāzas diviem brīnišķīgiem pāriem. Šāds svētkus varētu organizēt arī turpmāk, bet tie laicīgi jāparedz un jāplāno, tāpēc aicinu pašus jubilarus, viņu bērnus, vedējus, draugus un kaimiņus savlaicīgi pieteikt gaidāmo svētku dienu un izteikt savas vēlmes Būšu pateicīga par katru ideju, un varbūt mums visiem kopā atkal izdosies kāds skaists svētku brīdis.

2002.gads ienesa izmaiņas likumdošanā, kas tieši skar nodaļas darbu un at-

tiecas arī uz apmeklētājiem. Kopš 1. jūlija, kad stājās spēkā MK noteikumi Nr.245 par Latvijas pilsoņu un nepilsoņu pasēm, dzimtsarakstu nodaļa šajos dokumentos vairs neizdara nekādas atzīmes. Jaunā parauga pasēs pēc personas vēlēšanās Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē var ierakstīt ziņas par nepilngadīgajiem bērniem, bet nav paredzētas nekādas atzīmes par personas ģimenes stāvokli.

Ilgu laiku bija ierasts, ka pase ir tas stiprais un svarīgais dokuments, kurš pierāda un apliecina par cilvēku gandrīz visu. Tā teikt, parādi pasi, un ir skaidrs, kur dzīvo, cik bērnu, esi precējies vai šķīries. Šobrīd pase ir tikai personu apliecinošs dokuments. Tas nozīmē, ka visos tajos gadījumos, lai pierādītu laulību vai to, ka jums ir bērni, jāuzrāda attiecīgi laulības apliecība vai bērnu dzimšanas apliecības. Šķiršanās faktu apliecina izraksts no tiesas sprieduma vai izziņa no dzimtsarakstu nodaļas laulī-

bas reģistra ar atzīmi, ka laulība šķirta.

Ar 2003.gada 1.janvāri ir **stājušies spēkā grozījumi Civillikumā**, kas attiecībā uz dzimtsarakstu nodaļu būtiskākās izmaiņas ievieš 155. pantā par bērna izcelšanās noteikšanu. Līdz šim iesniegumu paternitātes (paternitāte-tēva tiesiskā attiecība pret bērnu) atzīšanai varēja rakstīt jebkurš vīrietis, neatkarīgi no tā vai viņš juridiski sastāvēja, vai nesastāvēja laulībā ar kādu citu sievieti. Iepriekšminētā panta daļa šobrīd paredz, ka "bērna tēvs, kurš sastāv citā laulībā, pieteikumu paternitātes atzīšanai var iesniegt ar otra laulātā piekrišanu". Jāpiezīmē, ka bērna reģistrācija ar paternitātes noteikšanu Mālpils pagastā vairs nav tik populāra, kā gadus piecus atpakaļ. Pērnajā gadā paternitāte tika noteikta 14 bērniem. Lai arī šķiršanās izmaksā vairāk kā laulības reģistrācija un izmaiņas Civillikumā paredz šo procedūru vēl sa- režģītāku, tomēr iesaku nokārtot līdz

galam nenokārtotas attiecības. Tā būs vieglāk dzīvot. Mālpils pagasta dzimtsarakstu nodaļas arhīvā no 1994.gada glabājas 166 laulību ieraksti, tikai četros no tiem ir atzīme par laulības šķiršanu. Reālajā dzīvē tomēr šis skaitlis, šķiet, ir citādāks.

Izmaiņas likumdošanā arvien vairāk tiek orientētas uz godīgu, zinošu sabiedrību. Paredze turpretī rāda, ka daudzi cilvēki, sevišķi jaunie, nepārzin likumus un pavirši attiecas pret ģimenes lietām. Tomēr katrs dzimtsarakstu nodaļā jūsu parakstītais papīrs ir nopietns dokuments ar atbildību un tālejošām sekām. Tie ir dzimtas raksti, un tos rakstāt jūs paši. Jaunajā gadā lai tie visiem izdodas skaisti un laimīgi!

** virsrakstā izmantots citāts no Ministru prezidenta E.Repšes runas 31.12.2002. laikraksts "Latvijas Vēstnesis" 2003.g.Nr.1*

Viktorija Kalniņa
Mālpils pagasta
dzimtsarakstu nodaļas pārzine

Ziņas īsumā

Uz Ziemassvētku eglīti pie Valsts prezidentes

Mālpilieši Rolands un Lilita Jomerti, kopā ar dēliem Kasparu, Artūru, Agri, Arvi, un Rinaldu bija viena no 26 Latvijas ģimenēm, kuri īsi pirms Ziemassvētkiem devās uz Rīgas pili, lai kopā ar Valsts prezidentu Vairu Vīķi – Freibergu iedegtu Ziemassvētku eglīti.

Labās zvaigznes zīme

Akciju, kuras mērķis bija dot iespēju pateikties savam labdarim, jau ceturto gadu rīko Labklājības ministrija sadarbībā ar Nevalstisko organizāciju centru un Latvijas Pašvaldību savienību. Par "Labās zvaigznes" kandidātiem šogad tika nominēti 1042 Latvijas iedzīvotāji, sabiedriskās organizācijas, uzņēmumi, ārzemju filantropi. 365 no tiem saņēma Labās zvaigznes zīmi. Pēc Mālpils pagasta darbinieku un Mālpils evaņģēliski luteriskās draudzes vēstulēm, kā pateicību par labajiem darbiem Labās zvaigznes zīmi svinīgā pasākumā Doma baznīcā saņēma arī divas mālpilietes – Leontīne Amerika un Vanda Zutere.

Pensionāru balle

26. decembrī Mālpils kultūras namā pensionāri kopīgi svinēja otru Ziemassvētkus. Grupa "Buča" no Salaspils ne tikai iepriecināja ar labu deju mūziku, bet arī pārsteidza ar nedzirdētiem priekšnesumiem- mūziku, kas tika spēlēta uz glāzēm un pudelēm. Tradicionālā dziesma "Zvaniņš skan" skanēja tik dzidri, kā visdzidrāko svētku zvānu atskaņota. Par sponsoru un pagasta padomes sarūpēto naudu garšīgus pīrāgus un kūkas bija sa- cepuši SIA "Tovtra" konditori.

Uzņēmumā "Norma K"

"Norma K" sētnieku pagalmos viegli pamani, jo atbilstoši darba drošības noteikumiem viņi ir tērpti košās signālrāsū vestēs. Tā kā katram sētniekam ir apkopjama liela teritorija, darba, tīrot sniegu, ir daudz. Pagalmi tiek tīrīti arī ar traktoru, tāpēc mašīnu īpašnieki tiek lūgti atvieglot tīrīšanu un palīdzēt nodrošināt darba kvalitāti neatstājot mašīnas tīrīšanas zonā, vai arī izbraucot tās no pagalma traktora darbības laikā.

Medības Mālpils mežniecībā

Mālpils mežniecības teritorijā darbojas 3 medību kolektīvi – Sidgunda, Mālpils un Mergupes. Šī medību sezonas ir diezgan veiksmīga - nomedīts kārtīgs meža kuillis, briežu bullis, 7 aļņi, stīrnas. Sācies plēsīgo zvēru medību laiks. Mālpilī savairojušies lūši. Ir ziņas par 5 lūšiem, kas ir neparasti liels skaits. Visbīstamākie plēsīgie zvēri un meža dzīvnieku apdraudētāji joprojām ir apkārt klejojošie suņi. Suņu saimniekus lūdzam uzmanīt savus suņus un nepieļaut nevēlīgās suņu saņķotās medības. Saimniekiem jārēķinās arī ar to, ka medniekiem ir tiesības šos suņus noņaut, kas arī tiek darīts. Medību kolektīvi veic nopietnu darbu dzīvnieku piebarošanā, ta- ku un barošanās laukumus ierīkošanā.

Bronzas medaļa kamaniņu sportā

Latvijas Bērnu un jaunatnes specializētās kamaniņu sporta skolas audzēknis 14. gadus vecais mālpilietis Reinis Krastiņš no 1. līdz 7. janvārim ar labiem rezultātiem piedalījās savās pirmajās starptautiskajās sacensībās Vācijā Oberhofas trasē, bet nedēļu vēlāk Latvijās Jaunatnes Ziemas olimpiādē Siguldā savā vecuma grupā iegūta trešā vieta un bron- zas medaļa.

Atsāk darboties Mālpils TV

Jau decembrī bija iespējams noskatīties Mālpils TV Ziemassvētku raidījumu. Ir jauni raidītāja "Sprektrs" īpašnieki, jaunas ieceres par TV raidīšanas zonas paplašināšanu un programmu. Regulāri raidījumi mālpiliešiem atsākti ar 23. janvāri, ierastajā laikā – ceturtdienās plkst. 21.00.

Blītkotāju lomi

Pazuduši blītkotāji uz Mālpils ūdenskrātuves. Vai tas ir saistīts ar laika apstākļiem vai zivju trūkumu?

Pēc maksķerēšanas entuziasta Mārtiņa Poiša domām pārāk mazas ir cerības izvilkt kādu pieklājīgu lomu. Tas saistīts ar ūdens motociklu iztraucēto zivju nārstu un mālpiliešu pārmērīgo aizraušanos ar tīklu likšanu, kad vien tas ir iespējams Vislielāko nosodījumu pelnījuši elektro zvejas piekopēji. Cik žēl, ka mēs neprotam novērtēt dabas dotās bagātības!

Ivettas deju studijas koncerts

18. janvārī Mālpils kultūras namā uz divu gadu darba atskaites programmas noskatīšanas skatītājus aicināja Ivettas deju studija. Grupas "Nakc", "Kīrzaciņas", lielākie un mazākie "Nakciši" dejoja gan "zelta fonda" dejas, gan jauniestudējumus. Bija arī ciemiņi – "Skonto" basketbola kluba karsēj meiteņu grupa, kuras vadītāja arī ir Ivetta. Izskanēja pateicības vārdi dejotājiem par neatlaidību, vecākiem un skolai par atbalstu, bet vislielākais paldies jāsaka vadītājai Ivettai Jakovļevai par labajām horeogrāfijām, interesanti izvēlēto mūziku un galu galā par lielo dejas mīlestību, kas nāk no vadītājas, reizinās ar 70 (apmēram tik daudz dejotāju ir Ivettas kolektīvos kopā) un tad sasniedz skatītājus.

Apkopojā **Dzinta Krastiņa**

Mācāmie atrast naudu

Mālpils nevalstiskā organizācija "Sabiedriskās attīstības centrs" oktobra beigās organizēja semināru "Projektu plānošana un pieteikumu rakstīšana", kura 15 dalībnieki iesāka veidot vairākus projektus, kas veltīti mālpiliešu dzīvesvides uzlabošanai. Tie ir saistīti ar izglītību, bērniem un jauniešiem, sociālo darbu, radošām aktivitātēm, saturīgas atpūtas iespējām, vasaras nometnēm. Pēc aicinājuma "Mālpils vēstis" - pieteikties visiem, kas vēlas iemācīties rakstīt veiksmīgus projektus – atsaucās 23 cilvēki, kuri jau otro mēnesi apmeklē semināru – projektu praktiskās izstrādes radošo darbnīcu "Mācīsimies atrast naudu!"

Vai tas ir daudz vai maz? Daudz, ja ņem vērā, ka Mālpils nav nekāda lielpilsēta, bet lauku pagasts. Semināra vadītāja, Mazās komercdarbības atbalsta centra Baltijā "Paritāte Balt" direktore Laila Balga, kas šādas nodarbības vada jau divus gadus dažādās Latvijas vietās, saka, ka tik liela grupa lauku pašvaldībā viņai vēl nav bijusi. Projektus rakstīt mācās izglītības un kultūras iestāžu vadītāji M.Čelnova, F.Ģēvele, A.Sārna, I.Viļuma, S.Zemīte, B.Lippe, O.Volosatova un viņu kolēģi no pirmsskolas izglītības iestādes, Sidgundas pamatskolas, internātpamatskolas, profesionālās vidusskolas, muzeja, kultūras nama, sociālās aprūpes centra, pagasta padomes, kā arī daži darba meklētāji. Tas ir maz, ja ņem vērā, ka, Latvijai iestājoties ES, ikviena naudas vajadzība būs jāpamato ar projektu. Tieši tāpēc arī darba grupās projektu realizēšanā mēs plānojam iesaistīt jauniešus, lai viņi gūtu pie-

Semināra vadītāja Laila Balga skaidro, kā aprakstīt projektā risonāto problēmu. (L. Mukānes foto)

redzi, kas noderēs turpmākajā dzīvē un darbā. Piedalīšanās projektu konkursos un finansējuma saņemšana var būt viena no iespējām bezdarbniekam radīt darba vietu sev un citiem uz projekta darbības laiku vai pat patstāvīgi.

Piedaloties projektu konkursos, mēs varam no dažādiem fondiem iegūt naudu, ko varētu izmantot, lai būtiski uzlabotu iedzīvotāju informētību, prasmes un brīvā laika pavadīšanas iespējas, palīdzētu dažādām sociālajām grupām.

Semināra dalībnice
L.Kalniņa

Sabiedrības integrācija – ne svešvārds, bet dzīves aktualitāte

Pagasta padomē turpinās darbs pie teritoriālās attīstības plāna izveides. Teritoriālā plānošana nenozīmē tikai paredzēt dažādu objektu būvniecību vai ierīkošanu, bet arī iespēju plānošanu visiem pagasta iedzīvotājiem dzīvot saturīgu, pilnvērtīgu dzīvi, izmantot izglītības, kultūras un sociālo palīdzību iestāžu piedāvājumu neatkarīgi no tautības, dzimuma, vecuma, veselības stāvokļa.

Šiem jautājumiem tiek pievērsta arvien lielāka uzmanība arī valstiskā līmenī, ir izveidots Sabiedrības integrācijas fonds, kura uzdevums ir veicināt dažādu etnisko un sociālo grupu iekļaušanos sabiedrībā, tai skaitā arī atbalstot integrācijas programmu izstrādi vietējās pašvaldībās. Sa-

biedrības integrācijas fonda projektu konkursā iegūtais finansējums ļauj uzsākt šo darbu arī Mālpilī. Ir izveidota darba grupa, kuras uzdevums ir izstrādāt Mālpils pagasta sabiedrības integrācijas programmu kā teritoriālās attīstības plāna sastāvdaļu. Šajā darba grupā ir sociālās palīdzības dienesta vadītāja B.Poiša, sociālās aprūpes centra vadītāja O.Volosatova, informācijas centra vadītāja S.Zemīte, projektu koordinatore L.Mukāne. Grupas vadītāja ir R.Bete, būvvaldes vadītāja, atbildīgā par Mālpils pagasta teritoriālās attīstības plāna izstrādi.

Līdzīgs darbs jau ir uzsākts arī Ādažu pagastā, tādēļ 16.janvārī mūsu darba grupa devās uz Ādažu pagasta padomi, lai dalītos pieredzē ar kolēģiem un iepazītu šīs pašvaldības darbu sociālajā, izglītības un teritoriālās plānošanas jomās. Iegūtā informācija noderēs gan veidojot sabiedrības integrācijas programmu, gan arī mūsu tiešajā darbā.

Šo projektu paredzēts īstenot sadarbībā ar pieaicinātajiem speciālistiem no Rīgas rajona padomes un Sabiedrības integrācijas fonda, taču vis-

Integrācijas darba grupa pieredzes apmaiņā Ādažos.

lielākā loma veiksmīgā programmas izstrādē ir pašu pagasta iedzīvotāju viedoklim par to, kā viņi jūtas savā pagastā un ko būtu nepieciešams darīt, lai situāciju uzlabotu, un ko viņi paši varētu/ gribētu darīt šajā jomā. Tādēļ lūdzam Jūs līdz 7.februārim atbildēt uz avīzei pievienotās anketas jautājumiem un atnest to uz vienu no vietām, kas norādītas anketas beigās.

Tā ir Jūsu iespēja piedalīties pagasta attīstības plāna izstrādē!

Sīkāku informāciju par šo projektu varat saņemt pagasta padomes 312.kabinētā.

L.Mukāne,
projektu koordinatore

Tikšanās ar Ādažu pagasta padomes priekšsēdētāju.

Mālpils pagasta mazās hidroelektrostacijas

2002. gads Mālpils pagastā raksturīgs ar triju mazo hidroelektrostaciju ļoti straujo būvniecību. Pērnā gada novembra un decembra mēnešos tika nodotas ekspluatācijā to hidrotehniskās daļas, kas deva tiesības, pabeidzot būvniecības elektrotehnisko daļu, uzsākt elektroenerģijas ražošanu.

Kā pirmā ekspluatācijā tika pieņemta Rikteres dzirnavu HES uz L. Juglas upes Sidgundā. HES būve atrodas esošajā dzirnavu ēkā un tajā uzstādītas divas turbīnas ar aprēķina jaudu 120 kw. Pagaidām darbojas restaurēta Frensisa tipa turbīna. Rata diametrs 1,6m, ģenerators jauda 75 kw. Nākotnē paredzēts uzstādīt vēl vienu

turbīnu ar jaudu 30 kw/h. Dzirnavu HES atjaunošanas laikā tika iztīrīti aizbērtie ūdens pievadīšanas un atvadīšanas kanāli, izbūvēts aizsprosts, uzsākta graustu novākšana un teritorijas sakārtošana, izveidota gultnes tipa ūdenskrātuve 3,0 ha platībā. Būvniecības izmaksas, saskaņā ar īpašnieka sniegto informāciju, ir 96 000 Ls.

Mālpils HES uz Sudas upes ekspluatācijā tika pieņemts 29. novembrī. Arī šeit tika veikta virkne atjaunošanas un remontdarbu, sākts apkārtnes sakārtošanas darbs, uzstādīta viena K84 markas Kaplāna tipa turbīna ar ģenerators jaudu 90 kw un ūdenskrātuvei saglabāts bijušais laukums 5,6 ha. Būvdarbu izmaksa – 25 100 Ls.

Trešās hidroelektrostacijas – Brūnu HES uz Mergupes pie "Brūnu" mājām hidrotehniskā daļa tika pieņemta ekspluatācijā decembra sākumā. Hidrobūve projektēta jaunā vietā ar uzstādīto jaudu 335 kw, ūdenskrātuves virsmas laukums pie normāla ūdens līmeņa 15,1 ha.

Brūnu HES.

Visas hidroelektrostacijas ir uzsākušas darbību periodiskā režīmā, kā to nosaka ūdenskrātuļu ekspluatācijas noteikumi un šis ziemas īpašie apstākļi.

Iestājoties pavasarim, visu triju HES īpašnieki ir garantējuši turpināt teritoriju sakārtošanu un veikt to labiekārtošanu.

Rikteres dzirnavu dambs 30. gadā.

Ieplūdes kanāla sākums.

Dambja būvniecība 2002. gadā.

BRĪDINĀJUMS!

*Skolēniem, makšķerniekiem,
atraktīviem cilvēkiem
un interesentiem –
Lūdzu nestaigāt pa aizsalušajām HES ūdenskrātuvēm.*

TAS IR BĪSTAMI

DZĪVĪBAI!

HES darbības laikā ūdens līmenis ūdenskrātuvē mainās. Var gadīties, brīdī, kad esat uz ledu, starp ledu un ūdeni ir izveidojies tukšums. Ledus kārājas gaisā, piesalis tikai pie krastiem.

Mālpils pagasta būvvalde

Godājamie Mālpils ciema daudzdzīvokļu māju dzīvokļu īpašnieki!

Jūs esat privatizējuši savus dzīvokļus. Vieni to izdarīja saskaņā ar likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" noteikumiem, citi – saskaņā ar likuma "Par lauksaimniecības uzņēmumu un zvejnieku kolhozu privatizāciju" noteikumiem. Vieniem dzīvojamās mājas un daudzi no dzīvokļiem nostiprināti Zemesgrāmatā, citiem šis process nemaz nav uzsākts, līdz ar to būtībā nekādi civiltiesiska rakstura darījumi attiecībā uz šādiem dzīvokļiem nav iespējami, t.i. šādus dzīvokļus nevar ne pārdo, ne dāvināt, ne ieķīlāt. Lielākā daļa no daudzdzīvokļu māju dzīvokļu īpašnie-

kiem līdz šim vēl nav nodibinājuši savu māju apsaimniekošanas sabiedrības, līdz ar to praktiski nav iespējama māju un tām piesaistīto teritoriju kvalitatīva apsaimniekošana. Riskējam palikt par retu Latvijas apdzīvotu vietu, kurā šis process būtībā vēl nav realizēts.

Lai katrs dzīvokļa īpašnieks saprastu, kāds ir viņa dzīvokļa statuss, lai pilnībā pabeigtu privatizāciju, kā dzīvoklis nostiprināms Zemesgrāmatā, kā reāli apsaimniekot savu dzīvojamo māju, kādas ir katra īpašnieka tiesības rīkoties ar savu dzīvokli, kādi ir katra konkrētā dzīvokļa īpašnieka pienāku-

mi un atbildība, kā arī daudzu citu jautājumu noskaidrošanai Mālpils pagasta padome **š.g. 11. februārī pl. 17.00** aktu zālē rīko informatīvo semināru, kurā visas šīs problēmas paskaidros pieaicinātais speciālists no Rīgas un pašvaldības dienestu speciālisti.

Aicinām pilnīgi visus Mālpils ciema daudzdzīvokļu māju dzīvokļu īpašniekus savlaicīgi ielānot laiku šajā dienā un noteikti ierasties. Esam pārliecināti par šī pasākuma lietderību daudzu ar dzīvokļu īpašumiem saistīto problēmu risināšanā.

Pagasta padomes izpilddirektors
V. Komarovs

MĀLPILS VĒSTURE

MĀLPILS mākslinieka Jurgā Skulmes jaunības atmiņās

Mālpilī mitinājos tikai vasarās. Tēvab-
rāja Ota Skulmes un viņa dzīvesbied-
res Martas Skulmes, dzimušas Lie-
piņas, ģimenē. Dzīvojām paprāvās
Ģērķēnu saimniecības tā sauktajā Le-
jas mājā, kas tagad saucas Skulmes.
Kalna mājā, Ģērķēnu vecsaimniecības
pamatceltnē, kas varēja tikt būvēta
kaut kad 19.gadsimta otrpusē, pastāvi-
gi uzturējās Martas māsa Marijas Kaln-
iņas ģimene. Marija bija literāte, pub-
licējās ar pirmslaulības uzvārdu. Lugu
un daudzu romānu dramatisējumu au-
tore Dailes teātrim. Kā veidojās
Ģērķēnu apsaimniekotāju attiecības un
pienākumi, skaidri nezinu. Liekas, ka
pamatlēmēja bija abu meitu māte
Karlīne Liepiņa, neliela auguma, labi
izglītota, rosīga, ar stingriem veco lai-
ku cilvēku pamatuzskatiem, nekādā
ziņā aprobežota. Sievasmāti vairāk-
kārt, labi raksturojot, gleznojis tēvo-
cis Otis – gan pie saimes galda
Ģērķēnu Kalna mājā, gan ģīmetni.
Ģērķēnos ietilpa arī līdzās esošā saim-
niecība Ģērķēnu Ciriši ar saglabājušos
vecum veco, Vidzemei raksturīgu
zemnieku celtniecību, droši saucamu
par arhitektūru. Jāpriecājas, ka dzīvo-
jamā māja laiku maiņās maz maitāta,
saglabājusies līdz mūsdienām. Bet
lauksaimniecība Ģērķēnos savu laiku
bija pārdzīvojusi, novecojusi un radīja
zaudējumus. Mans tēvs Uga stāstīja,
ka tēvocis Otis no Dailes teātra deko-
ratora paprāvās algas ik pa laikam no-
maksājis parādus. Noprotams, ka kaut
kādā veidā māju saimniekošanas pie-
nākumos bija iesaistītas abas māsu
mātes virsvadībā. Par rakstnieces Ma-
rijas tantes vīru nebija labu ieskatu. Li-
kās nelaiņš, allaž dusmīgs. Saucām
par blāvēju.

Kalna un Lejas mājas atradās pa-
dziļās gravas malā. Pa stāvu, milzu go-
bu apēnotu taku varēja nokļūt pie Mer-
gupes ar prāvo Draudzības akmeni. Tur
bija labākā peldvieta. No plūktiem mel-
driem veidojām kūlīšus, uz tiem uzgūlā-
mies un, krūtīm un kājām sparīgi dar-
bojoties, mācījāmies peldēt. Mergupē
pludināja štenceļus no tuvējiem
mežiem. Tie bija neliela diametra
apaļkoki, ne visai gari balķēni bez mi-
zas. Domāti eksportam uz raktuvju
zemēm. No štenceļiem mēs, bērni, da-
rinājām plostinus braukāšanai pa upī-
ti. Kādus simts vai pārsimts soļus le-
jup Draudzības akmenim krastmalā
plūda neliels, neizsīkstošs avotiņš ar
teicamu ūdeni. Šodien to varbūt iz-

skatītu par veselības
avotiņu. Dzīvojot Le-
jas mājās, tas bija la-
bākais ūdens sagā-
dātājs.

Mergupes Drau-
dzības akmens no-
saukumu ieguva
saistībā ar Liepiņu
dzimtai tuvās rakst-
nieces Īvandes Kaijas
romānu "Iedzimtais
grēks", kura darbī-
bai daļēji bija izman-
tota Ģērķēna apka-
me. 1913.gadā pub-
licētais romāns iz-

raisīja morālistu sašutumu, jo aizstāvē-
ja sievietes brīvu uzskatu tiesības. Īvan-
de Kaija jeb Tonijas tante reizēm ap-
ciemoja Ģērķēnus. Kādā vasarā tsi
pirms Latvijas neatkarības zaudēšanas
arī man iznāca ar rakstnieci iepazīties.
Pēc smagas saslimšanas, kas saistīta
ar viņas aktīvo līdzdalību mūsu valsts
dibināšanas norisēs, Tonijas tante bija
kļuvusi kurlmēma. Sazinājās ar blociņā
ierakstītiem jautājumiem un atbildēm.
Mūs, bērnus, viešņas ierašanās īpaši
iepriecināja, jo guvām visādus našķus.

Lai nokļūtu Mālpilī, visparocīgāk bi-
ja braukt ar autobusu. Viens devās tā-
lāk uz Mori, otrs – uz Zaubi. Ceļš pāri
Kangaru kalniem līkumoja, veda aug-
šup, lejup. Autobusus pie sēdekļiem
atradās īpašas tūtes – papīra kulītes
tiem, kam sametās nelaba dūša. To-
reiz vēl dzirdēja nostāstus par Kangaru
laupītājiem, kas uzbrukuši ceļiniekiem.
Tālab zemnieki, kas devušies uz Rīgu
un atpakaļ, centušies Kangarus šķērsot
grupās. Stāsti gan biedēja, gan izraisī-
ja vilinājumu pašam ko nebūt līdzīgu
piedzīvot.

Pavisam tuvu Ģērķēniem uz Mālpils
centra (tolaik saukta par Zaķi) pusi
krustcelēs bija Zvirgzda vai Zvirgzdu
krogs. Iepretim otrpus ceļam uz Mer-
gupes pusi – smēde. Zvirgzda veikalā
varēja nopirkt ikdienai vajadzīgas vis-
dažādākās preces. Ja atmiņa nevil, pa-
tumšajā telpā stūrī stāvēja siļķu muca,
petrolejas trauks un vēl kas. Un juta to
laiku daudziem lauku veikaliem tipis-
ku smaržu, ko dažs uzskatīja par sma-
ku. Siļķes pa reizei pirkām Zvirgzdā.
Tās ievistīja avižpapīrā un cepa plīti uz
ogļēm. Nomērcēt nedrīkstēja, citādi
papīri kavēja izjūst cepto siļķu savdabi-
go aromātu. Otrās pasaules karš aiz-
slaucīja nebūtībā i Zvirgzdu, i smēdi.

Mergupe.

Tagad tur pagarlaicīgs paugurs ar
ceļiem un visām pusēm.

Līdz 1939.gadam un 40.gadu bar-
gajām ziemām Ģērķēnos starp lielceļu
un abām mājām Mergupes lejas malā
pletās plašs ābeļdārzs. Varu tikai minēt,
cik tur bija nepavisam ne jauno koku.
Pussimts? Vairāk? Mazāk? Auglīgajos
gados ābolu ražas izvērtās tik apjomī-
gas, ka pašiem tās novākt nebija
iespējams. Nolīga uzpircējus. Tie dār-
zā ieradās taras dēlīšu lērumu, vairāki
darboņi. Paši veidoja un nagloja kas-
tes Ģērķēnu skaistajiem āboliem un tik
sūtīja prom. Dzīves izmētāti, daudz
pieredzējuši, ābolu vīri nešķīta gluži pa-
rasti. Pieprata pārsteidzošu izrīcību ar
prāvu naglu, izdurstot to caur ādu un
miesu bez asins teces. Laikam nebija
pat asins piliena.

Kāds no krievu pirmās okupācijas
gada divvainajiem rīkojumiem attiecās
uz koksagīzu obligātu audzēšanu. At-
miņā palicis kā Ģērķēnu vecsaimnie-
ce, kuru parasti saucām par Mammiņu,
neizpratnē vēro vārgi sadīgušos kok-
sagīza stādījumus, kas jūnija vidū iz-
skatījās gauži bezcerīgi, kaut arī agro-
noma norādījumi ievēroti. Tādas kā
nedraugušas pienenes, viņa teica.

Sākoties karam, maz pieredzējām.
Savāds likās neliela krievu tanka ap-
kalpes vaicājums, vai līdz Berlīnei tā-
lu. Runājās tēvocis Otis, pirmā pasau-
les kara dalībnieks. Vai viņš karotājiem
teica, ka tanks nedodas istajā virzie-
nā? Ka bruņumašīna jāapgriež? Aus-
trumpuse jānomaina ar rietumiem?

1944.gada vasarā viss pavērsās ci-
tādi. Tagad krievi atspieda vāciešus.
Nebija šaubu, ka karš drīz sasnies
Mālpili. Naktīs, veroties uz Rīgas pusi,
debesīs mirdzinājās spožu uguntiņu
kopas, kas tik ātri neapdzisa. Dēvētas

par Staļina eglītēm, krievu lidmašīnu izmestas. Jau augustā tiku saņēmis iesaukšanas pavēsti. Mātes un kara kungu ieskati par vācu armijas stutēšanu atšķīrās. Sarunājusi ar Otonkuli, savu svaini, māte mani pārliecināja doties uz Mālpili, viņasprāt, tālāk no grēka. Lejas mājā bija telefons, sazināšanās grūtības neradīja. Ģērķēnos lauku darbi turpinājās, kaut debesu pamalē bieži ducināja. Tuvu lejas mājai, Mergupes ielejas krastā izraku itin pieklājīgu pavertni iespējamai bumbošanai vai apšaudei. Nezinājām, kā ritēs turpmākais laiks. Mālpils gaisa briesmas jau pieredzēja. Reiz gaišā dienas laikā avio-bumbas sabira ūdenskrātuvē pie pie-notavas. Tāpat pļavā, tuvu Cirišiem, mūsu acu priekšā.

Otonkuli un mani pagasta vadība norīkoja ierakumu gatavošanas klausās. Piekalnītē, netālu no pamatskolas baltā nama, pulks mālpiliešu darbojās kādu dienu. Vācietis, liekas apakšvirsnieks, ievērojot, ka tēvocis fortifikācijā ir zinošs vīrs, ar nevajadzīgiem norādījumiem netraucēja. Varbūt nojauta, ka ierakumos neviens neiekāps.

Mores kaujas tikai gatavojās, kad nāca rīkojums Ģērķēnus pamest. I Kalna, i Lejas mājas. Abi ar tēvoci dienu vai pat divas nostrādājām tuvējā smēdē, lai saliktu kopā tikko pagatavotu ratu koka un dzelzs daļas. Neatceros redzējis kalēju. Darbojāties divatā. Elsoja plēšas, kvēloja ogles ēzē. Kalām, pastiepām, pielocījām, papletām, urbām, skrūvējām, piemērojot metālu ko-

kam. Pa lielceļu garām Zvignzdam un smēdes ceļa galam plūda bēgļu pajūgu virknes, armiju manīja mazāk. Ik pa laikam debesis lielus lokus veica lidmašīnas, novērojot notiekošo. Pagriezīenos motori nelabi gaudoja, izraisot gauži nepatīkamas sajūtas. Šāvienus nedzirdēja. Bet mums smēdē neatlika laika trokšņos klausīties. Tēvocis dārdināja laktu, tas nomierināja. Un tad jau pienāca brīdis, kad pēc kalējmājā paveiktā mūsu rīcībā bija otri labi rati. Piekrāvām divus vezumus, iejūdzām zirgus, pie pajūgiem piesaistījām pāris brūnaļas un pievienojāmies citiem bēgļiem. Martas tante, Mammiņa, mana māsiņa ar velosipēdu pie rokas gāja kājām. Vienu pajūgu vadīja Otonkulis, otru – es. Arī kājāmejojot.

Par kazām runājot...

Anna Jurisone:

"Doma iegādāties kazu man bija jau sen, bet vīrs iebilda. Kad mainījās naida un viss kļuva dārgāks, arī viņš prātoja, ka var pamēģināt. Pirmo kazu noskatīju pēc sludinājuma tepat Mālpilī. Saimnieki solīja lielisku izslaukumu – 6 l dienā. Kaza bija izcili skaista, vārdā Kize, bet izdeva tikai 1 glāzi piena. Lēnām gan izslaukums uzlabojās. Tas bija 1992. gadā."

Tā par kazu turēšanas pirmsākumu stāsta Anna Jurisone, Mālpilī labi pazīstama kazu audzētāja. Vēlāk ganāmpulks palielinās. Papildus no republikā populāriem kazkopjiem tiek iegādātas tīršķirnes kazas. Pirmais āzis – Brencis atceļo no z/s "Līči" Cenas pagastā, kur kazas audzē Māra Liepiņa. Pēdējā kaza Made pirktā Saulkrastos un ir ļoti pienīga, izdod 3,5 l dienā. Šobrīd kūtiņā saimnieces aprūpi gaida 6 kazas. Annai visas kazas un izslaukumi reģistrēti īpašā "Kazu grāmatā", atsevišķā mapē rūpīgi apkopotī raksti par kazkopību periodikā.

- Jūs, Anna, nevien pati audzējat kazas, bet arī citus mālpiliešus esat ieinteresējusi pievērsties šai nodarbei.

- Jā, Mālpilī daudziem ir manas audzētās kaziņas. Faktiski kazas izlaistas pa visu Latviju. Pēc tam ar jauniem saimniekiem cenšos uzturēt sakarus, uzzināt, kas izveidojies.

- Jūs esat arī Latvijas Kazu audzētāju apvienības biedre. Pastāstiet par šo apvienību.

- 90.-to gadu vidū piedalījās Kazu audzētāju apvienības dibināšanā. Valstī esam vairāki desmiti kazu audzētāji. Viena no lielākajām kazu audzētājām ir Māra Liepiņa Cenu pagastā. Viņai ganāmpulkā ir ap 80 kazu. Arī pa rajoniem Latvijā dibinātas biedrības- Tukumā, Valmierā, Siguldā. Sākumā mums lasīt referātus brauca speciālisti no Amerikas, Beļģijas, Francijas, pieredzē dalījās kazu audzētāji un siera ražotāji. Guvām zināšanas par kazu ārstēšanu, kopšanu, gaļas pārstrādāšanu.

- Kādu produkciju var iegūt no kazas piena?

- Daudzveidīgu – krējumu, putukrējumu, biezienu. Krējumu sakuļot, pievienojot burkānu sulu un pāris karotes eļļas, iznāk brīnišķīgs sviests. Pazīstamākais produkts tomēr ir kazas siers. Mūsu ģimenē vislabprātāk ēd mīksto sieru. To gatavoju biezienu sajaucot ar siera āboliņu un sāli.

Var smērēt uz maizes, vai veidot knapsierīņus. Cietā siera iegūšanai nepieciešami fermenti un tīrkultūra. Esmu pamēģinājusi pat gatavot sieru "Brie", ar balto pelējumu.

- Kur smēlāties zināšanas siera gatavošanā?

- Galvenokārt no literatūras. Pirmos siera gatavoju pēc Jercevas siera receptes, ko atradu grāmatā. Vēlāk kaut

ko noskatīju apvienībā, krājās arī pašas pieredze.

- Ko jūs un jūsu ģimene esat guvuši turot kazas?

- Esam paēduši tīrus, veselīgus piena produktus. Mūsu ģimenē tos lieto visi. Mazmeita Signe pilnībā uzaugusi ar kazas pienu. Man pašai ir uzlabojusies veselība. Saskarsme ar kazām daudz devusi arī emocionālā ziņā. Pie Mergupes mums ir skaistas ganības. Kopā ar mazmeitām vedot kazas, tur apraugām pīles, ieklausāmies putnu balsis, iepazīstam smaržīgās pļavu zāles un puķes. Kad pavasarī nāk kazu mazuļi, tie ir gaidīšanas svētki. Man ar kazām saistās vesels dzīves periods, kas cēlis uz augšu, dodot dzīvei stimulu.

- Kā jūs raksturojat kazas?

- Kazas ir gudri dzīvnieki, uzticīgi saimniekam. Ļoti sargā savus mazuļus. Dažkārt greisirdīgas. Ja tiks dārzā – apēdis visu. Tāpēc var vest tikai saītē.

- Kādus vārdus liekat savām kazām?

- Visus grūti atcerēties. Nosaukšu dažus: Kize, Made, Brencis, Dana, Jana, Rasa, Bifelis, Beiža, Bite, Zita, Zane.

Anna Jurisone ir Mālpilī labi pazīstama kazu audzētāja.

⇒ turpinājums no 11. lpp.

- Kādu prognozējat Kazas gadu, un ko tajā vēlat mālpiliešiem?

- Katrā ziņā šis gads būs labestīgs kazu īpašniekiem. Pārējiem ieteiktu dzert kazas pienu un būt veselīem. Vecgada vakarā pie manis viesojās draugi, kas teica, ka jāiet uz kūti, lai sabučotos ar kazu, jo tad nākošā gadā labi veikšoties. Pēc tam nožēloju, ka pašai nebija ienācis prātā aizbraukt uz Doma laukumu gadumijā un taisīt biznesu.

Rīta Kargane:

"Kad pirms 6 gadiem Jurisonu ģimene mani pierunāja paņemt no viņiem mīlu, mazu kazu meitenīto, mums kūti bija 3 slaucamas govīs un īpašas vajadzības pēc kazas piena nebija. Kaziņu paņēmām vairāk mīlumam, jo pēckara gados pati biju uzaugusi dzerot kazas pienu. Mazmeitiņa Linda kaziņu nosauca par Meku un pieņēma sev par rotaļu biedreni gan ārā, gan istabā. Abām bija ļoti jautri, īpaši lēkājot pār galdiem, krēsliem, gultām. Izauga Meka,

Rīta Kargane ar savām mīlulēm.

izauga Linda. Mekai savas rūpes par kazlēniem, Lindai par skolas grāmatām, taču nav nekas neparasts, ja pa atvērtām durvīm ienāk kaza ar saviem pēcnācējiem. Tāpat kā daudzi citi sīkzemnieki, esam sašaurinājuši savu saimniecību, govīs pārdevuši. Vienīgā piena devēja un barotāja mums ir Meka. Pavasarī pienu dalām ar mazajiem kazlēniem, vasarā izslauktie 4 litri piena, mūsu vajadzības pilnībā apmierina. Šī iemesla dēļ arī neesmu izaudzējusi savām vajadzībām otru kaziņu. Pašlaik kūti kopā ar Meku ir viņas pagājušā gada meita Keta. To labprāt pārdotu labiem cilvēkiem.

Meka nekad nav mums bijusi vienkārši mājlops. Viņa ir mīļš, gudrs ģimenes loceklis. Rudenī, Mekas kāzu laikā, viņa labprāt brauc ar vieglo mašīnu, jo zina ci tāls ir ceļš, kājām ejot, ciemos pie āžu puikas Mālpilī.

Esam pieraduši pie garšīgā kazas piena, un govīs piens liekas bezgaršīgs un ar "kūts garšu". Kaziņa mūsu dzīvo atvieglot, jo ir daudz vienkāršāk sagādāt sienu kazai nekā govij. Kazas labprāt ēd visu, kas grauzams – saknes, ābolus, zaru slotiņas, par pārpalikušos skābos gurķus un kāpostus. Vislabāk man garšo tikko slaukts kazas piens, glāze piena dod spēku visai dienai.

Esmu dzimusi Kazas gadā, laikam tāpēc mīļas man ir rindas no A.Čaka dzejoļa "Mana paradīze":

*"Uz kad garām ejot, savu purnu
kaza piegrūž manai sejai klāt,
Tad aiz auss to saņemdam, es burnu
Un kā draugu noskūpstu labprāt."*

Kazas gadam jābūt cerīgi labam, spītīgi patstāvīgam kā kazai. Tam jābūt mīlestību nesošam. Mīlestība ir gaismas stars drūmajos dzīves padebešos. Mīlestības jēdziens sevī ietver labestību un cēlsirdību pret citiem cilvēkiem – saviem tuviniekiem, draugiem, itin visiem. Un, ja, mīlat cilvēkus, arī pasaule kļūs drusku labāka, tas nozīmēs, ka pasauli esat mīļējuši."

Valda Daudziņa

Ar kazu audzētājiem mūsu pagastā var sastapties gan lauku sētās un Līvānkalnā, gan pašā Mālpils centrā. Te kūtiņās aiz katlu mājas mitinās Valdas Daudziņas kazas. Kā pastāstīja to saimniece, kazas viņai 1997. gadā iedāvinājuši kūts kaimiņiene Marija Šitova. Tālāk ganāpulkus palielinājis piedzimstot jauniem kazlēniem.

- Kādu labumu jums ir devusi kazu turēšanu?

- Kazas piens ir palīdzējis atgūt veselību. Tas ne vien baro, bet arī attīra organismu. Pienu lietojam visa ģimene. Ja ir tīra, sausa kūts un pareiza barība, kazas pienam piegāršas nav. No tā gatavojam arī biežpienu un krējumu. Veikalā pienu vairs nepērkam. Kazas vidēji izdod 2 l dienā. Par trim slaucamām kazām vairāk nav bijis. Zinu, ka Mālpilī tagad ir ļoti daudz kazu. Centra kūtiņās līdz ar pēcatmodas laiku no govīm pārgāja uz kazām. Pieciem saimniekiem bija govīs, tagad kazas. Kazu vieglāk uzturēt, jo vajag mazāk barības. Ziemā piebarojam ar slotiņām, skuļām, apses mizām. Kazas iesaku arī govīs turētājiem, jo kaza uzlabo arī ganības – apēd krūmus, usnes un citas nezāles, ko govīs atstāj.

"Kam iespējams, iesaku turēt kazas – nenozēlosiet," mudina Valda Daudziņa.

- Kāda pēc rakstura, jūsuprāt, ir kaza?

- Kaza ir aristokrātisks dzīvnieks, tai piemīt grācija. Ļoti gudra, ziņkārīga, mīlīga, labestīga. Kazai ir ļoti izteikta garša un ožas sajūta.

- Kādus vārdus esat devuši kazām?

- Āžiem – Madis un Brencis, kazām – Lase, Pice, Tērce, Zīle, Roze.

- Kāds, pēc jūsu domām, būs Kazas gads, ko vēlat mālpiliešiem?

- Melnās kazas gads būs labvēlīgs visiem, vismaz veselības ziņā. Jau tagad bargais ziemas sals izsaldēja visus mikrobus. Mālpiliešiem, kam ir iespējams, iesaku turēt kazas – nenozēlosiet!

Dace Krilovska

Skolas dzīve

"Iesildīšanās" Runas kultūras pulciņa nodarbība.

Jauna iecere

Katrs Jaunais gads nāk ar jaunām domām, jaunām cerībām, jauniem sapņiem... Tas ir kā atvērtas durvis uz nezināmo. Droši vien, ka daudzi no Jums, klusībā ir apņēmušies kaut ko mainīt savā dzīvē.

Arī mūsu pagasta avīzes "Mālpils vēstis" dzīvē ir izmaiņas. Viena lappuse atvēlēta vidusskolas jauniešiem. To šogad veido 9.b klases skolēni un viņu padomdevēja skolotāja Ināra Bahmane. Izmēģinājuma variantu redzējat avīzes decembra numurā.

Šobrīd esam izveidojuši 3 radošās grupas, katra savu mēnesi veidos "Mālpils vēstis" skolas lappusi.

Tad nu ķeramies pie lietas un ceram uz atsaucību no skolotāju un skolas biedru puses. Ne jau viss uzreiz izdosies, bet centīsimies.

"Skolas ziņu" redaktore **Līga Kiršteine**

Mālpils vidusskolas vēsturē 2002.gads paliks nozīmīgiem notikumiem, labi paveiktiem darbiem bagāts.

Absolventu salidojums, skolas karoga iesvētīšana, skolas dziesma, jaunas tradīcijas- tā labā bijis tik daudz, ka varam teikt : mēs lepojamies ar savu skolu.

2003.gads atnācis ar jaunām prasībām, uzdevumiem. Šogad mūs visus gaida nopietns pārbaudījums – skolas akreditācija, mūsu darba novērtējums.

Tagad daudz tiek spriests par skolu popularitāti : kurā tad vislabāk mācīties? Skolas tēlu veido ne tikai skolotāji, bet arī sabiedrība, cilvēki, kas ir ap mums. Centīsimies saskatīt labo, jo bērniem taču arī gribam to labāko.

Mūsu skolēniem gribu novēlēt piederības sajūtu savai dzimtajai vietai, skolai. Iestādiet katrs pie skolas kaut vienu puķu stādiņu, bet lai tas būtu no sirds!

Lai skolas karoga krāsu simboliskā nozīme – Dzīvība, Mīlestība, Cerība, Mālpils māla zemes Spēks – mums visiem palīdz būt vienotiem, padarīt labus darbus un izdomāt labas domas.

Mālpils vidusskolas direktore **Ineta Kurma**

Gada nogales atskaņas

Aizritējuši Ziemassvētku pasākumi, kuri parādīja, cik izdomas bagāti ir mūsu skolēni. 5.- 12. klases eglītē pēc liriskā ievada - kora dziesmām un runas pulciņa dzejas kompozīcijas – katras klase atveidoja no kādas valsts atbraukušus viesus. Kā tik tur nebija : zviedri, afrikāņi, angļi, indieši, spāņi,

Teksasas štata pārstāvji, pat citplanētieši un citi. Pārstāvēta gandrīz vai puše zemeslodes. Un kur tad vēl emocionālie zvejnieki no Aļaskas, kuri saņēma vislielākos aplausus. Jā, daudzi priekšnesumi bija tiešām interesanti.

A. Ivanovs 9.b klase.

Mēs sportojam

Kurš gan negrib būt vesels, vingrs un spēcīgs? Par to, lai mēs tādi būtu, rūpējas mūsu sporta skolotājas, kurām darbs ir visai grūts, jo skolai savas sporta zāles taču nav!

Savu veiklību un izturību mēs pārbaudām sacensībās.

Novembrī notika basketbola turnīrs "Trīs pret trīs" 6. – 7.klašu skolēniem. Piedalījās 7 komandas. Uzvarētāji – 7.a kl. I komanda – Mārtiņš Kapūns, Krišs Kešāns un Emīls Salmiņš. 8. – 9.klašu basketbola sacensībās piedalījās 5 komandas, un I vietu ieguva 9.b klases I komanda – Artis Resselis, Agnis Bartkevičs, Jānis Griķis.

Rīgas rajona sacensībās basketbolā, kas notika Zvejniekiemā, ieguva 3.vietu, bet Ādažu zonā diemžēl cietām smagu zaudējumu.

Futbolā skolas sacensībās vecākajā grupā stiprākie bija vienpadsmitie, un ne jau pirmo gadu, bet 8. – 9.kl. grupā I vieta 9.b klasei.

Notikušas arī sacensības krosā. 600 m distancē veiksmīgi startēja K. Krūmiņa, I. Melnalksne, L. Leitāne (4.kl.grupa); 1000 metros – K. Krieviņš, K. Klintsons, M. Taranda (4.kl.grupa); 1500 metros – A. Ivanovs, J. Griķis, G. Gūtmanis (9.kl.grupa).

Ļoti ilgojamies pēc savas sporta zāles, kur mūs gaidītu, kur mēs varētu trenēties gan vakaros, gan brīvdienās, kad vien ir brīvs laiks. Vai šis sapnis tiešām nekad nepiepildīsies? Varbūt tad smēķētāji dotu priekšroku basketbola vai kādam citam sporta veidam un "tusiņi" tiktu aizvietoti ar spraugām nodarbībām sporta zālē.

A.Bartkevičs, 9.b klase.

Tas mums patīk

Es Jums vēlos pastāstīt, ko šobrīd dara Runas kultūras pulciņš.

Šajā mācību gadā pirmā "jandalēšanās", kā teiktu Karlsons, bija Miķeļos un Mārtiņos. Centāmies radīt svētku noskaņojumu mūsu skolotājiem viņu svētku rītā. Ziemassvētku pasākumā runājām skaistas dzejas rindas par Ziemassvētkiem.

26.februārī atkal dosimies uz Mencendorfa namu un esam lepni, ka mūs tur uzaicināja. Pirmā viesošana tur bija 2002.gada pavasarī – Mālpils lietišķās mākslas izstādes atklāšanā.

Mūsu mīļajā pulciņā nav nekāda jokošana, ir nopietni jāstrādā! Nodarbības sākam ar interesantiem un dažreiz arī sarežģītiem runas vingrinājumiem. Citreiz mums jāizdomā etiķes, dažreiz komiskas, bet dažreiz nopietnas. Tomēr galvenais ir runa.

Vislielākais paldies, protams, sk. Bahmanei, un mēs viņai vēlam lielu izturību, lai pulciņš vēl ilgi pastāvētu.

Daca Zelča, 7.b klase.

Lappusi veidoja
2. radošā grupa : Jānis Griķis, Andris Ivanovs,
Agnis Bartkevičs, Edgars Klintsons.

KULTŪRAS ZIŅAS

JURĢIS SKULME MĀLPILĪ

Jau no 6.decembra Mālpils kultūras nama 315.telpā ir apskatāma Skulmju dzimtas mākslinieka Jurģa Skulmes gleznu izstādi. Tajā aplūkojamās gleznas stāsta par krāsaino Latvijas dabu Kandavā, Kabilē, Ludzā, Skrīveros un citur. Tā ir Jurģa Skulmes pirmā izstāde Mālpilī un, cerams, ne pēdējā.

Jurģis Skulme izstādē.

Kā sākās Jūsu mākslinieka gaitas?

Par mākslinieku kļūt nedomāju. Šaubījos, vai man piemīt atbilstošas dotības. Jau biju nolīcis iestājpārbaudījumus universitātes medicīnas fakultātē un uzņēmts ārstniecības nodaļā. Bet līdz rudenim vēl bija gana laika. Tēvs teica: *“Neko paredzēt nevaru, bet zināmas spējas tev piemīt. Latvija nav tik liela, lai mēs kļūtu nevērīgi pret apdāvinātību. Jau tā pārlietu daudz sagrauts, iznīdēts. Tev derētu pamēģināt.”*

Iestājeksāmeni Mākslas akadēmijā norisa vēlāk nekā citur. Jutos izbrīnēts, ka galīgi neizgāzos. 1947.gadā akadēmijā uzņēma lielu klāstu mācīties kārotāju, tostarp no krievu armijas demobilizētos svešautiešus. Es ar savu sniegumu neapšaubāmi atrados astes galā.

Pēdējos studiju gadus mācījos monumentālās glezniecības darbnīcā. Gleznajām un zīmējām tikai figūras, apgērbtus un neapgērbtus modeļus. Viņu vidū gadījās neparasti vīri – izbijis burvju mākslinieks, kādreiz iecienīts igauņu estrādes dziedātājs, cirks cīkstonis, kas prata atdarināt visādu būtnu izdotās skaņas, piemēram, attēlojot biti matos, klausītājiem rokas nevilšus tvēra pie galvas. Bet ar vare-

nu zirga zviedzienu viņš darbnīcā sagaidīja mani, mudinot atzviegt pretī, jo bija dzirdējis šādas tādas manas izdarības.

Nodarbības monumentālajā darbnīcā veicināja amata prasmi, bet nesildīja sirdi. Kompozīciju un gaidāmā diplomdarba tematika nešķīta pievilcīga – padomju dzīves jūsmīgi atainojumi, tukša ārišķa grabēšana. Vasarās, gan obligātās, gan brīvās praksēs lielākoties gleznoju ainavas. Ar laiku izveidojās dziļāka izpratne par mūsu zemi, pieauga profesionālā varēšana. Nesen bija miris Staļins, un garīgie spaidi mazliet saplakuši. Diplomdarbam riskēju izraudzīties ainavisku sižetu. Vasaru praksēs tiku labi iepazītinis Skultes zvej-

nieku ostu. Pieteicu tā saukto industriālo ainavu – Aģes upes grīvu kūstošos pavasara sniegos ar darvotām laivām, zvejnieku stāviem. Vēl kāds mans biedrs diplomdarbam izraudzījās tīrāku ainavgleznojumu – plašu ziedošu dārzu Daugavas krastos. Ideoloģiskais uzsvērums man bija zvejnieku rosišanās pavasara darbiem, biedram – padomju laika Latvijas lauka uzplaukuma apliecinājums. Neparēdzējām, ka ne vien mēs abi, bet arī akadēmija kļūs par jaunu ceļu gājējiem. Vissavienības centrālā mākslas žurnālā *“Isskustvo”* parādījās vērtējums: uzteicami, ka Latvijas Mākslas akadēmija atjaunojusi krievu senseno tradīciju gleznot ainavas. Turpmākajos gados pilnīgi pievērsos ainavu glezniecībai.

Kāda bija Jūsu pirmā izstāde?

Pirmajā izstādē piedalījos tai pat 1954.gadā, kad pabeidzu Mākslas akadēmiju.

Jau sen mani saistīja ziemeļi. Drīz pēc diplomdarba de-

vos uz Hibīnu kalniem Kolas pussalā, aiz polārā loka. Čakli gleznoju un pārvedu mājās Hibīnu ainavas. Rudens izstādē mani visai skolnieciskie nelieli gleznojumi bija neparastība. Sagādījās, ka par pieredzēto nācās uzrakstīt stāstījumu jaunatnes laikrakstā *“Padomju Jaunatne”*. Nezinot visvisādos aizliegumus un noklusējumus, biju pieņēmis nepiemēnāmu. Rakstiņš tika nežēlīgi apcirpts un sarāvās īsiņ īsiņš. Manuskripts ir saglabājies, uzskatāmi apliecinot padomju laiku izteikšanās brīvību.

Jūsu izstādē ir redzamas pārsvarā ainavas un ziedu gleznas. Vai ir arī kāds portretējums vai klusās dabas?

Līdz pat 1974.gadam puķu gleznojumu man nebija. Pirmos pagatavoju saviem audzēkņiem, parādot, kā tas būtu darāms. Jau no šiem pirmākumiem mūsu lauku, pļavu un ceļmalu zāles šķīta tikamākas par dārzos kultivētajiem ziediem. Mazāk saistīja spilgtums, vairāk – krāsainība, kuru izjutu kā mūsu ainavas daļu. Līdzīgi lauku audēju darinātajām segām, kurās atklājas mūsu tautai raksturīgais krās-zieds. Laika gaitā esmu vācis pat vecu segu atliekas, atsevišķas ierosmes, kas sniegušas gleznieciskas sterozes. Kluso dabu pierastajā izpratnē man nav. Gan esmu gleznojis kokskulptūru grupas, tā sauktos leišu dieviņus. Tautas meistarū darinājumus krucifiksiem, vienkāršiem altāriem, Dievmāti, Jēzu, apustuļus, eņģeļus, mācītājus, svēto Jurģi zirgā ar pusnodurto pūķi. Ar gī-

Vecā Liepāja. Juris Skulme, eļļa.

metnēm un figūrām pēc akadēmijas noņēmos pavisam maz. Izmaiņas radās pēc notiesāšanas par padomju iekārtas diskreditēšanu un aplamu domāšanu. Mani norīkoja tautsaimniecībai noderīgos darbos, kā izteicās nosūtītāji, ievērojot profesiju un zinātnisko grādu, par krāvēju. Darbs būvmateriālu noliktavā bija smags. Mehānismi parasti nedarbojās, visu veicām rokām. Biju vienīgais politiskais, toreizējā terminoloģijā tāds pats "zeks" kā citi. Pārtraukuma brīžos, kad citi notiesātie spēlēja kārtis, smēķēja, es zīmēju tos citus. Darba biedri neko tādu nebija redzējuši un izturējās atsaucīgi.

Pastāstiet, lūdzu, par saviem vecākiem

Mana māte Ksenija Skulme, dzimusi Grāvers, bija dietoloģe, uzturzinātniece. Viņa izveidoja šo medicīnas nozari Latvijā. Tēvs Uga Skulme – gleznotājs, mākslas vēsturnieks, ilggadīgs pedagogs skolās un Mākslas akadē-

mijā. Strādājis visos glezniecības žanros, vairāk gan gleznojot ainavas un ļoti labprāt puķes. Gleznojis arī Mālpilī, bet nedaudz.

Jūs stāstījāt man, cik daudz darāmā vēl ir jāpaveic.

Jau labu laiku rakstu par noskatīto un pārdzīvoto Latvijas likteņgados, par vidi, kurā bija lemts veidoties glezniecībā un mākslas zinātnē. Ir uzkrājušies apjomīga ziņu viela par māksliniekiem, kurus diendienā vai ne gluži tik bieži esmu vērojis gadiem. Līdz šim sveci zem pūra gluži glabājis neesmu, bet jācenšas rosīties plašāk. Darāmā gana!

Turpinu gleznot, lai tālāk veidotu amata zināšanas. Apstāšanās ir atpakaļgaita. Uzskatu, ka māksliniekam, tāpat kā jebkuram, ir pienākumi pret savu tautu un zemi. Atrasties tikai šaurajā "es" ielokā ir nepietiekami. Jābūt plašākam vērienam. Kā to panākt, jālemj katram pašam. Līdz šim esmu izveidojis vairākas plašākas izstādes,

kas atgādinājušas mūsu sūrās vēstures notikumus. Tajās bijuši izstādīti represēto mākslinieku darbi. Nepietiekami zinām par kultūras mērdēšanas apjomiem. Par iznīcinātiem vai nomāktiem talantiem.

Jūsu novēlējums mālpiliešiem!

Lai gan mūsu dzimtā zeme ir atbrīvojusies no ilggadīgo kakla kungu tiešajiem žņaugiem, patiesu brīvību vēl neesam sasnieguši. Pārlietu daudz pagātnes sārņu! Tikai pašu spēkos panākt gaišākus laikus. Turot rokas klēpī un gaužoties, nekas nemainīsies. Mums nepieciešama izglītība, nopietns, ne pa roku galam veikts darbs, savas tautas apziņa, pašcieņa. Lai mālpiliešiem veicas!

Jurģa Skulmes izstādi vēl var paspēt apskatīt līdz 8. februārim

Ieva Viļuma

Paldies labajiem kaimiņiem

"No rīta cēlies, aunu kājas,

Es nezinu, kur vakars pienāks man", dziedāja mana vecāmāte, kad biju maza. Tieši tā notika, kad 11. decembra rītā, vārot kafiju kritu un laužu kāju. Varētu padomāt: "Nu jā, otrā dienā pēc pensijas saņemšanas..." Bet nē, nebiju grēkojusi. Ļoti sāpēja galva un paģību. Laikam bija magnētiskā vētra. Tas notika 5:30. Ar mokām aizvilkos līdz telefonam, piezvanīju kaimiņienei Līvijai Podgaiskai un medmāsai Sarmai Feldmanei. Melnā tumsā Sarma tūlīt atnāca no slimnīcas un tik prasmīgi piesaitēja šinu, ka sāpes pārgāja. Sarma sakopa notikuma vietu un izsauca ātro palīdzību. Līvija sapsa mani ceļam, pasauca kaimiņu Seļivanovu. Kad atbrauca ātrā palīdzība, Ivans palīdzēja mani novest lejā uz mašīnu.

Paldies labajiem, rīta agrumā iztraucētajiem cilvēkiem – Līvijai Pogaiskai, Sarmai Feldmanei un Ivanam Seļivanovam.

Ceru ka pēc atgriešanās no slimnīcas man palīdzēs labie ļaudis, kas pagājušā ziemā veica manas lauztās labās rokas darbus. Mana mīļā kaimiņiene **Ludmila Zelča** mani aprūpēja kā māte. Deviņdesmit divus gadus vecā Zelču tante visu dienu čakli rosās savā saimniecībā. Tālākais kaimiņš **Vilnis Melderis** nesa man malku un ūdeni, tīrīja sniegu, apgādāja ar augstākā labuma pienu un olām.

Alberts Rāvējs no "Lazdām" ir prasmīgs malkas skaldītājs un krāvējs. Prieks skatīties uz glītajām grēdām un uzkopto apkārtni. Instrumentus viņš vienmēr noliek vietā.

Lūk, kādi man labi kaimiņi!

Ināra Skulme

PALDIES visiem labajiem, izpalīdzīgajiem un stiprajiem cilvēkiem, it sevišķi A.Melceram, G.Zariņam, manam dēlam Jānim, kā arī A.Kuzmanei, B.Karpovičam un R.Tarandam un viņu strādniekiem, kuri palīdzēja pārvest MĀLPILS NOVADPĒTNIECĪBAS MUZEJA krājumus un mēbeles no muižas un pagasta ēku, kur Mālpils pagasta padome ir atvēlējusi muzejam 2.stāva 225., 226., 227. telpas.

Sīkāku informāciju par muzeja jauno darbību ceru publicēt nākamajā "Mālpils Vēstu" numurā.

Baiba Lippe

Mālpils Novadpētniecības muzeja vadītāja

APSARDZES ZIŅAS

17.decembrī, plkst. 12:50

Izsaukums uz Upmalām. Izturēts Boriss I., kurš lauza durvis un draudēja ar ieroci Jevgēņijai L. un Lindai S.ar ieroci. Vainīgais nogādāts Siguldas policijas iecirknī, sastādīts administratīvais protokols.

23.decembrī

Izsaukums uz Mālpils pagasta "Zilēniem". Izraisīts kautiņš starp Genādiju P. un brāļiem Ivanu un Anatoliju. Ivanam ar nazi sadurta roka. Notiek izmeklēšana. Nozīmētas likumā paredzētās ekspertīzes.

26.decembrī, plkst. 22:50

Izsaukums uz Upmalām – 5, dzīvoklis 2. Romāns L. alkohola reibumā varmācīgi izturējās pret civilsievu. Vainīgais izturēts, nogādāts Siguldas policijas iecirknī, sastādīts administratīvais protokols.

20.janvārī, plkst.17:45

Izsaukums uz pārtikas veikalu Upmalās, kur Mairita K. alkohola reibumā sarīkoja skandālu ar pārdevēju. Vainīgā nogādāta Siguldas policijas nodaļā, no kurienes nosūtīta uz tiesu, un notiesāta par sīko huligānismu.

Pateicība:

Izsaku sirsnīgu pateicību **Edītei Salenieci** un **Ainai Kuzmanei** par morālu atbalstu manas slimības laikā.

Regīna Dišlere

SLUDINĀJUMI

INFORMĀCIJA

REKLĀMA

Tev visi rīti staro
Kā baltā sudrabā,
Un dienas gaismu garo,
Un sirds to paglabā!

Kārlis Krūze

SVEICAM JANVĀRA JUBILĀRUS!

- 90 – ANTOŅINAI MUCENIECEI
80 – ZELMAI AVENIŅAI,
MARIJAI TIMOFEJEVAI
75 – LILIJAI OTĪLIJAI JANSONEI,
ANNAI KRIEVIŅAI,
TATJANAI TETERVENOKAI
70 – STAŅISLAVAI PAVULĀNEI

SLUDINĀJUMS

Ar šo paziņojam, ka pēc vairākkārtējiem nesekmīgiem privatizācijas mēģinājumiem Mālpils pagasta padome 2003.gada 15.janvāra sēdē nr. 1 nolēma **atsavināt nekustamo īpašumu "VECSKOLAS"**, kas atrodas Rīgas rajona Mālpils pagastā un sastāv no īpašuma objekta "Bijušās skolas karkass" un zemes 1,5 ha platībā, kadastra nr. 8074-003-0331, **pārdodot to par brīvu cenu.**

Pieteikumi iesniedzami Mālpils pagasta padomē līdz š.g. 15.februārim.

Tālrunis informācijai: 7970887, 7970890.

Mālpils pagasta padome

Pārdod:

A/S "Dobeles Dzirnavnieks"

ir atvēris jaunu tirdzniecības vietu

SIA "Ulbroka",

kur var iegādāties
kombinēto lopbarību –

Acones iela 10, Rīgas rajons,
Stopiņu pagasts.
Tālr. 7 910 543

Pērk:

Steidzami pērku 1–2 ist. dz. Mālpilī.
T. 9634977.

Pērku 3–4 ist. dz. Mālpilī. T. 9471195.

Pērku zemi vai apbūves gabalu Mālpilī,
tās tuvumā. T. 9413673.

Pērk vienistabas dzīvokli
Mālpilī (vēlams centrā).
Var būt ar malkas apkuri.
Mob.tel. 6393006 (vakaros)

Pērk MEŽU VAI CIRSMU.
ZEMI ŪDENS TUVUMĀ.
Tālr. 292 5917
Mob.tālr. 9196355; 6744139

Es eju

Es eju tālu, tālu,
Naktī mēness rāda seju bālu.
Spožums naktī nav rakstīts
mākoņos,
Jo tas viss sastāv tikai māņos.

Domāt un domāt gribu vēl,
Kāpēc cerība kvēl un kvēl -
Skaistās atmiņas atmin jaunību
Un domas vienmēr atceras
jautrību
/1997.g. 31.VII/

9.janvārī
mūžībā
aizgājusi

Lidija BLODZIŅA

cilvēks ar
jūtīgu
pasaules
skatījumu, ko
izpauđa dzejā
un zīmējumos.

Pasākumi Mālpils kultūras namā FEBRUĀRA mēnesī

- 09.02.2003. Rīgas rajona
pl.16.00 deju kolektīvu **koncerts**
- 12.02.2003. Vecmāmiņu klubiņa
pl.13.00 "Rezēdas" saiets
- 14.02.2003. Sirsniņdiskotēka tiņiem.
pl.17.00 un 19.00 **Dj Salvis**
- 15.02.2003. Mālpils kultūras nama
pl. 20.00 **pašdarbnieku balle**
Valentīndienas noskaņās
karnevāls "Kam savs draudzīņš"
- 19.02.2003. **Mālpils kultūras namam – 15!**
Atvērto durvju diena
- 21.02.2003. **Mālpils vidusskolas** dejotāju
pl.17.00 draudzības koncerts
- pl.19.00 Izbraukums uz **A.Mielava**
koncertu Siguldas koncertzālē
"Baltais flīģelis".
Pieteikšanās kultūras namā.
- 22.02.2003. Deju kopa "**Sidgunda**"
 piedalās konkursā "Salaspils
Kauss 2003" Kuldīgā.
- 23.02.2003. Jelgavas Ā.Alunāna
pl.16.00 Tautas **teātra izrāde**
"Kvēli ilgotā" (P.Putniņš).

Līdz februāra beigām tiek aicināti pieteikties pasākuma "**Dziesma manai paaudzei Mālpilī**" dalībnieki. *Izvēlie dziesmu un nāc!*

**Informācija pa tālr. 7925339
vai kultūras namā pie Dz.Krastiņas**

*Ies cilvēks, līdz zeme to apņēms savās pēdējās skavās,
Bet saule ik rudenī ziedēs viņa satītās kļāvās.*

Skumju brīdī esam kopā ar mūsu kolēģi

Ligitu Odziņu

Tēvu mūžībā aizvadot

Sidgundas pamatskolas kolektīvs

BANKAS KREDĪTS PRET NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA ĶĪLU, SĀKOT NO 5,8 % GADĀ

Ātra kredīta noformēšana izdevīga visiem, kas vēlas:
o iegādāties nekustamo īpašumu o remontēt un būvēt
o segt parādus o pārkreditēt uz zemākiem procentiem

Veicam:

- ⌘ sertificētu nekustamā īpašuma vērtēšanu;
- ⌘ mantiskā ieguldījuma vērtēšanu uzņēmumu reģistram.

Mūsu pakalpojumus jūs varat apmaksāt pēc kredīta saņemšanas.

Jūsu garantija–mūsu kompetence.

Tel. 5071859; 6598557.

Mālpils pagasta padomes izdevums "Mālpils Vēstis"
Adrese: Nākotnes iela 1, Mālpils, Rīgas rajons, LV – 2152
Tālruni: 2925390, 7970888
Redaktore: Dace Krilovska

Par raksta saturu un faktu precizitāti atbild tā autors
"Mālpils Vēstis" elektroniski <http://www.ihouse.lv/laikraksti>
Makets sagatavots un iespiests SIA "N.I.M.S."
Rīgā, Pērnavas ielā 47/3, tālrunis: 7311424